

HAILUOTO

Hailuodon kunta

Talousarvio 2018

Taloussuunnitelma 2019-2020

Kannen kuva: Skyfox Marko Kallio

Hailuodon kunta

Talousarvio 2018
ja taloussuunnitelma 2019 - 2020

Käsittely	
Kunnanhallitus	23.04.2018 § 82
Kunnanvaltuusto	15.05.2018 § 34
Kunnanhallitus	20.12.2017 § 235
Kunnanvaltuusto	27.12.2017 § 102

Sisällys

Talousarvion yleisperustelut	7
1 Yleiset perusteet ja kehitysnäkymät.....	9
1.1 Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2018.....	9
1.2 Yleinen talouden kehitys ja toimintaympäristö	10
1.3 Henkilöstö.....	16
1.4 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	20
2 Kuntastrategia.....	24
3 Tavoitteiden asettaminen konsernijohtolle ja kunnan edustajille tytäryhteisöissä	25
4 Talousarvion ja –suunnitelman rakenne ja sitovuus	26
4.1 Talousarvion rakenne ja sitovuus	26
4.2 Tilivelvollisuus.....	30
Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa	33
5 Tuloslaskelma.....	35
6 Käyttötalousosa tulosalueittain	41
6.1 Hallintopalvelut	41
6.2 Perusturvapalvelut.....	46
6.3 Sivistyspalvelut.....	51
6.4 Tekniset palvelut.....	55
Investointi- ja rahoitusosa.....	62
7 Investoinnit.....	64
8 Rahoituslaskelma	69
Tytäryhteisöt.....	70
9 Hailuodon vesihuolto Oy	72

Talousarvion yleisperustelut

1 Yleiset perusteet ja kehitysnäkymät

1.1 Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2018

Kunnan rooli tulevaisuudessa on monin tavoin avoin. Itsehallinnolliset kunnat tulevat kuitenkin jatkossakin olemaan merkittäviä toimijoita suomalaisessa yhteiskunnassa. Kunta on kuntalaisten elämisen, asumisen ja toiminnan ympäristö. Kunta luo itse tulevaisuuttaan ja keskeinen ajatus on, kuinka kunta edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä sitä kautta kunnan elinvoimaa. Lähes kaikissa kunnan toiminnoissa voidaan nähdä vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin ja paikkakunnan elinvoimaisuuteen.

Kunta koostuu ihmisistä, joiden hyvinvoinnin kautta kunnan elinvoima rakentuu. Hyvinvointia ja aktiivisuutta voidaan lisätä monin erilaisin käytäntein ja erityisesti ajattelutavan muutoksella. Me Hailuodossa voimme vaikuttaa täysimääräisesti siihen, kuinka arvostavasti ja luottaen suhtaudumme toisiimme, kuinka puhumme toisistamme ja kunnasta. Me jokainen voimme omilla teoillamme konkreettisesti vaikuttaa siihen, että luomme positiivista ilmapiiriä ympärillemme. Positiivinen ja luottamuksellinen ilmapiiri tukee yhdessä tekemistä, antaa tilaa erilaisille mielipiteille ja näkemyksille, joista syntyy uusia ideoita ja aktiivisuutta toteuttaa niitä.

Jokaisessa kunnassa on vahvuuksia ja ominaisuuksia menestyvän kunnan tulevaisuuteen. Keskeistä on löytää itselle oikeat painopisteet ja sopivat toimintatavat, kirjata nämä strategiaan ja aloittaa suunnitelmallinen, pitkäjänteinen ja johdonmukainen työ niiden eteen. Usein ne ovat laaja-alaisia ja poikkihallinnollisia tehtäväkokonaisuuksia, joissa yhteistyön ja yhteisen päämäärän merkitys korostuu. Tärkeintä olisikin, että jokaisella kuntalaisella olisi yhteisesti jaettu päämäärä, johon jokainen voisi sitoutua ja siten tehdä asioita yhteisen päämäärän hyväksi.

Tulevaisuudessa kunta rakentuu ennen kaikkea kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiselle ja kehittämiselle sekä palveluille, jotka on suunniteltu ja toteutettu kuntalaisten kanssa yhteistyössä, Hailuodon erityispiirteet huomioiden. Yhteisöllinen välittäminen, turvallisuuden tunne ja kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudet ovat kunnan toiminnan ydintä. Tähän päämäärään pääseminen edellyttää tiedon avoimuutta ja vastuun ottamista.

Edellä mainitut asiat ovat mahdollisia, mutta vaativat paljon konkreettista tekemistä ja toimintakäytäntöjen muutosta, joilla tuetaan ihmisten osallistumista ja yhdessä tekemistä. Onnistumisen pohja rakentuu kuitenkin henkisille asioille. Asioille, joihin jokainen pystyy itse vaikuttamaan. Kyse on pohjimmiltaan luottamuksesta toisia kohtaan.

Suunta, johon minä haluaisin Hailuodon vuonna 2018 kulkevan, on yhdessä tekemisen, positiivisen ilmapiirin ja luottamuksen suunta. Kehitetään toimintamalleja, joissa tämä mahdollistuu. Keskustellaan luottamuksesta ja puhutaan hyvää toisista. Ratkotaan yhdessä eteen tulevia pulmia, etsitään niihin yhdessä Hailuotoon sopivat ratkaisut. Luodaan yhdessä yhteisöllisyyttä, jonka avulla eteen tulevat asiat ratkaistaan. Luotetaan siihen, että ryhmässä on voimaa ja erilaiset mielipiteet ovat rikkaus ja ehkä avaus jostain uudesta. Kun tähän päästään, Hailuoto ja hailuotolaiset voivat hyvin ja talous on myös varmasti kohdallaan.

Aki Heiskanen
kunnanjohtaja

1.2 Yleinen talouden kehitys ja toimintaympäristö

Yleinen talouskehitys

Talouden kehitysnäkymät

Suomen kansatalous on palannut kasvu-uralle, Suomen bkt:n ennustetaan kasvavan 2,4 % v. 2017, 1,6 % v. 2018 ja 1,5 % v. 2019. Myös kansainvälisen talouden näkymät ovat aiempaa paremmat. Maailman ostovoimakorjattu bkt kasvaa 3,4 % v. 2017, 3,6 % v. 2018 ja 3,7 % v. 2019. Vuoden 2017 ensimmäisen neljänneksen kasvu on ollut selvästi odotettua nopeampaa, talouskasvu kiihtynyt selvästi ja sen perusta on vankka. Talouskasvu vahvistaa julkista taloutta lähivuosina, mutta myönteinen suhdannetilanne ei ratkaise julkisen talouden rakenteellisia ongelmia. Maailmantalouden näkymät ovat myös piristyneet, ostovoimakorjatun bkt:n kasvu nousee noin 3,5 prosenttiin v. 2017 ja kiihtyy edelleen vuosina 2018 ja 2019. Maailmantalouden lujittumisen kasvunäkymiin liittyy silti yhä epävarmuutta.

Kuntatalouden tila keväällä 2017 näytti paremmalta kuin vuotta aikaisemmin. Tilastokeskuksen julkaisemien tilinpäätöstietojen mukaan 2016 kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate oli vuonna 2016 noin 3,1 mrd. euroa, kunnissa kasvua oli edellisestä vuodesta yli 500 miljoonaa euroa. Vuosikate kattoi poistoista lähes 120 prosenttia. Kunnissa vuosikatteen vahvistuminen johtui ensisijaisesti toimintamenojen matalasta 0,4 prosentin kasvusta. Tilikauden tulos kunnissa parani edellisestä vuodesta huomattavasti ja oli 842 miljoonaa euroa. Kuntien lainakanta kuitenkin jatkoi kasvuaan 2.938 euroon/asukas (kasvu noin 0,54 mrd. euroa, yhteensä kuntien lainakanta on 16,0 mrd. euroa). Kuntien velka on kuitenkin käytetty lähes yksinomaan investointeihin.

Kuntatalous

Vaikka kuntien talouden tunnusluvut ovat pääsääntöisesti hyvät, on kuntien välillä kuitenkin suuria eroja. Tilinpäätösarvioiden mukaan tilikauden tulos on negatiivinen noin joka kolmannessa kunnassa. Kilpailukyky sopimuksen epäsuorat vaikutukset vähentävät kuntien verotuloja valtionvarainministeriön mukaan 379 miljoonalla eurolla, tämän nettovaikutus rahoitusasemaan on noin 90 miljoonaa euroa. Kun huomioidaan myös valtionosuusindeksin muutos, saadaan kilpailukyky sopimuksen nettovaikutukseksi kunnille vuonna 2017 yhteensä -168 miljoonaa euroa. Kilpailukyky sopimuksen hyödyt, veropohjan heikennykset ja valtionosuusleikkaukset määräytyvät ja kohdistuvat kuntiin eri tekijöiden perusteella. Sopimuksen yhteisvaikutus yksittäisissä kunnissa voi siten poiketa merkittävästikin valtakunnallisista keskiarvoista.

Suomen talouden elpyminen on perustunut kotimaisen kasvun varaan. Viennin osalta näkymät eivät ole olennaisesti vahvistuneet. Kilpailukyky sopimukseen liittyvät veronkevennykset kasvattavat julkisen talouden alijäämää ennen kuin sopimuksen myönteiset vaikutukset alkavat näkyä. Tulevan talouskasvun mahdollisuuksia rajoittavat korkea rakenteellinen työttömyys sekä työikäisen väestön määrän supistuminen, tosin työttömyys on vuoden 2017 aikana lähtenyt hyvää vauhtia vähenemään. Väestön ikääntyminen myötä julkisten menojen automaattinen kasvu kuitenkin jatkuu myös tulevaisuudessa.

Vaalit 2018

Vuoden 2018 aikana järjestetään kahdet valtakunnalliset vaalit. Presidentinvaaleissa valitaan Suomen tasavallan presidentti toimikaudelle 2018 - 2024. Ennakoäänestys järjestetään 17. - 23.1.2018. Vaalipäivä on sunnuntai 28.1.2018. Jos presidentinvaalissa järjestetään toinen äänestys, se on sunnuntaina 11.2.2018. Maakuntavaalit 2018 järjestetään lokakuussa. Vaalien järjestäminen varmistuu keväällä 2018, kun eduskunta päättää maakuntauudistusta koskevasta lakipaketista.

Hailuodon kunnan talouden liikkumavara

Hailuodon kunnan talouden liikkumavara voidaan arvioida taloussuunnitelmien, toteutuneiden tilinpäätösten ja valtionvarainministeriön laskelmiin perustuen. Talousarviosuunnittelu on perustunut perinteiseen varovaisuuden periaatteeseen. Taloussuunnitelmien vuosikatearviot ovatkin viime vuosina pääsääntöisesti olleet lievästi negatiivisia. Toiteumien osalta vuosikate ja tulos on ollut huomattavasti parempi kuin talousarvion laadinnan yhteydessä on ajateltu. Investointipaineista huolimatta negatiivinen vuosikate on taloussuunnittelussa ollut osittain investointeja rajoittava

tekijä. Pakollisten investointipaineiden purkaminen on rahoitettu vieraalla pääomalla, mikä on johtanut lainamäärän kasvuun.

Vuoden 2018 taloussuunnitelman laadinnan tavoitteena on, että vuosikate kattaa lainanmaksun kulut. Kriisikuntakriteerit tulevat uudistumaan 2019 jälkeen, mikä on vielä keskustelun kohteena valtionvarainministeriössä. Kuntien taseongelma uusista kriteereistä huolimatta tulee korostumaan tulevia vuosina.

Hailuodon kunnan tilinpäätökset ja talousarvion tarkistukset ovat osoittaneet arvioitua parempaa tulosta. Vuoden 2016 talousarviossa arvioitiin vuosikatteen olevan -216,633 € ja vuonna 2017 -129.793€. Toteutunut vuosikate oli vuodelle 2016 328 224 € ja arvio vuodelle 2017 on budjetoitua parempi. Vuosikatearvio budjettivuodelle 2018 on 266 794 €.

Kuntatalouden voimakkain menojen kasvu on pitkällä aikavälillä toteutunut sosiaali- ja terveydenhuollon menoissa. Tämä kasvupaine siirtyy 2020 jälkeen maakunnan järjestämisvastuulle. Kuntien menopaineet tulevat siten kevenemään merkittävästi tulevina vuosina. Erityisesti pienissä kunnissa, kuten Hailuodon kunnassa, terveydenhuollon menojen arvio ja toteutuma ovat voineet poiketa merkittävästi aiheuttaen budjetin ja tilinpäätöksen epätasapainoa. Näiltä osin ennustettavuus helpottuu tulevina vuosina. Tulevaisuudessa kunnan on tehtävä erityisiä toimenpiteitä ennaltaehkäisevien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintakäytäntöjen ja mallien edistämiseksi.

Vuoden 2020 jälkeisestä tasapainosta on suoritettu alustavia laskelmia. Niiden mukaan kunnallisveron ja peruspalveluiden valtionosuusmuutosten jälkeenkin kunnan liikkumavara olisi positiivinen ja viimevuosien budjetointia parempi. Ministeriön laskelmat ovat kuitenkin varsin eläväistä materiaalia ja muuttuvat ajan kuluessa. Kunnan toimintakulujen nousu tulee pitää kurissa, jotta kunnan käyttötalous säilyy hyvällä tasolla. Tämä on tärkeää, jotta investoinneista ainakin osa saadaan rahoitettua ilman, että kunnan lainakanta nousee merkittävästi. Käyttötalous on pidettävä hyvällä tasolla myös sen takia, että seuraavien vuosien talouden tasapaino vaikuttaa maakuntauudistuksen jälkeisiin kunnan valtionosuuksiin.

Lainsäädännön muutokset

Sote- ja alueuudistus

Merkittävin ja laajin kunnan toimintaan vaikuttava uudistus taloussuunnittelukaudella on sote- ja maakuntauudistus. Aluehallinnon uudelleenorganisoinnin lisäksi se sisältää myös sosiaali- ja terveystalouden järjestämistavan uudistamisen. Jos uudistus etenee suunnitelmien mukaan, kuntien ja valtion väliin syntyy maakuntaitsehallinto 1.1.2020 alkaen ja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuu siirtyy maakunnalle.

Asiakokonaisuutta koskeva lainsäädäntöpaketti on eduskunnan käsittelyssä keväällä 2018. Pohjois-Pohjanmaalla maakuntauudistuksen valmistelutyötä koordinoi väliaikaishallinto, johon kuuluu 13 jäsentä maakunnan eri viranomaistahoista. Kuntakentän edustajia ryhmässä on 6. Kunnan viranhaltijat osallistuvat lisäksi lukuisiin valmistelutyötekeviin alatyöryhmiin. Sote- ja maakuntauudistuksen tavoitteena on kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveys-eroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaisuutta, saatavuutta ja vaikuttavuutta, sekä sovittaa yhteen valtion aluehallinto ja maakuntahallinto. Kunnille jää edelleen kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä, jossa onnistuminen tullaan huomioimaan valtionosuuksissa kertomien kautta. Hailuodon kunnan kannattaa huomioida tämä ja tehdä satsauksia jo tämän suunnittelukauden aikana terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Parhaillaan valmistellaan sote- ja maakuntauudistusta ja sen tavoitteena on, että sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen ja muita alueellisia tehtäviä siirtyy maakunnille 1.1.2020 alkaen. Uudistuksessa on kysymys suuresta kuntia koskevasta muutoksesta ja se koskettaa kaikkien kansalaisten palveluita.

Muut lainsäädäntömuutokset talousarviovuonna

Euroopan unionin yleinen tietosuoja-asetus (EU 679/2016) on tullut voimaan toukokuussa 2016 ja sitä aletaan soveltaa kansallisesti 25.5.2018 alkaen. Asetusta sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Asetuksen rinnalle säädetään uusi tietosuojalaki. Tietosuoja-asetuksen tavoitteena on varmistaa, että ihmisten oikeus henkilötietojen suojaan ja sitä kautta yksityisyyteen toteutuu myös digitaaliaikana. Sääntely pyrkii vastaamaan teknologian nopean kehityksen haasteisiin ja vahvistamaan ihmisten oikeutta valvoa henkilötietojaan. Tavoitteena on myös vahvistaa säännöt henkilötietojen vapaalle liikkuvuudelle EU:n sisällä. Asetus tuo sekä rekisterinpitäjille että henkilötietojen käsittelijöille uusia tehtäviä ja velvollisuuksia. Asetus pitää myös sisällään uusia oikeuksia rekisteröidyille. Asetus ottaa kantaa henkilötietojen lainmukaiseen käsittelyyn ja kertoo milloin, miten ja kenen toimesta henkilötietoja saa käsitellä. Hailuodon kunnassa valmistautuminen tietosuoja-asetuksen voimaantuloon on

aloitettu palkkaamalla tietohallintoasiantuntija, jonka tehtävänä on varmistaa asetusten edellytysten täyttyminen Hailuodon kunnassa.

Muutokset kunnan hallinnossa

Päätöksenteko

Uuden kuntalain myötä kuntavaalien ajankohta on siirtynyt lokakuulta huhtikuulle. Uusien luottamushenkilöiden toimikausi on alkanut 1.6.2017. Valtuuston uutena puheenjohtajana toimii Iiris Poukkanen ja kunnanhallituksen puheenjohtajana Sauli Pramila. Lautakuntien puheenjohtajina toimivat Markku Ketola (perusturvalautakunta), Sari Honkanen (tekninen lautakunta) ja Minna Maikkola (sivistyslautakunta)

Valtuuston päätöksellä 15.11.2016 § 65 valtuutettujen lukumäärä säilyy valtuustokaudella 1.6.2017-31.5.2021 nykyisessä 17 jäsenessä. Toimielinorganisaation osalta ollaan valmistamassa muutosta nykyiseen lautakuntamalliin. Uusi hallintosääntö on päätettävänä vielä vuoden lopulla. Ydinprosessien ja palveluprosessien kuvaaminen ja käyttöönotto pyritään saamaan alkuun kevään 2018 aikana.

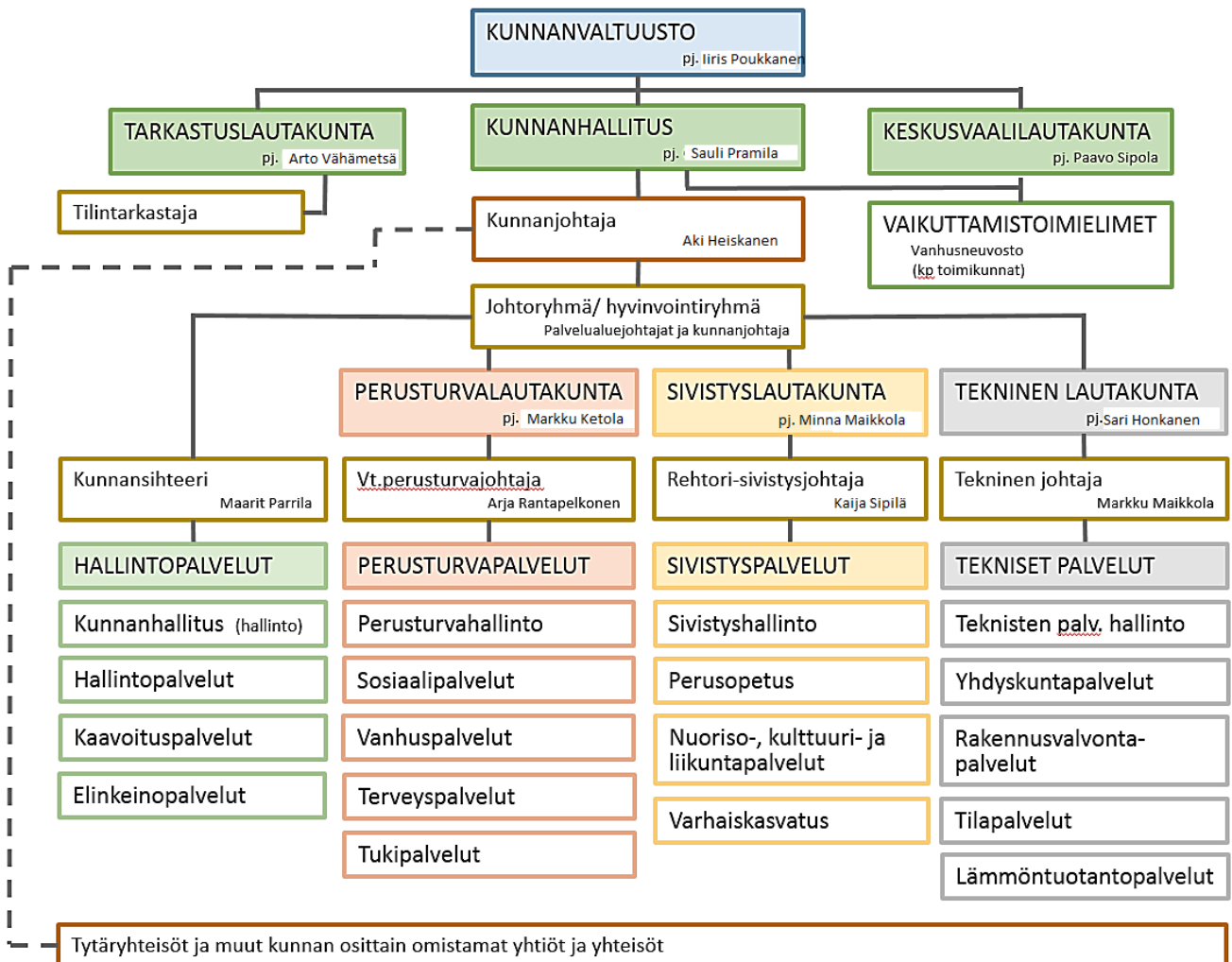
Puheenjohtajat 2018		
Toimielin	Puheenjohtaja	Varapuheenjohtaja
Kunnanvaltuusto	Iiris Poukkanen	Leo Sauvola (1. vpj) Minna Maikkola (2. vpj)
Kunnanhallitus	Sauli Pramila	Kalevi Tönkyrä
Perusturvalautakunta	Markku Ketola	Raili Louhimaa
Sivistyslautakunta	Minna Maikkola	Aaro Kemppainen
Tekninen lautakunta	Sari Honkanen	Veikko Tönkyrä

Kunnan johtoryhmään kuuluvat kunnanjohtaja Aki Heiskanen, kunnansihteeri Maarit Parrila, perusturvajohtaja 1.1.2018 alkaen Pia Piispanen, rehtori-sivistysjohtaja Kaija Sipilä ja tekninen johtaja Markku Maikkola.

Organisaatio ja palvelualueet

Valmisteilla olevan lainsäädännön mukaan merkittävä osa kunnan tehtävistä siirtyy itsehallinnolliselle maakunnalle 2020 alusta. Maakunnallinen väliaikainen hallinto on aloittanut kesällä 2017.

Talouden tasapainottamistavoitteiden selvittämiseksi keinovalikoimaan kuuluivat kunnan palveluprosessien ja luottamusmieshallinnon organisaation uudistaminen, pakollisten ja harkinnanvaraisten palveluiden priorisointi, verojen ja maksujen tarkistaminen, henkilöstöresurssin suunnitelmallinen ja taloudellinen käyttö, omaisuuden myynti ja palvelutuotannon ulkoistukset sekä kuntakonserni.

Hailuodon kunnan organisaatio

Muutokset ja kehittämistarpeet kuntien yhteistoiminnassa

LaPe –hanke

Lasten ja perheiden palvelujen muutosohjelma 2016 – 2018, Lape -hanke, on yksi hallituksen kärkihankkeista. Tavoitteena on lapsi- ja perhelähtöiset, kustannusvaikuttavammat palvelut. STM:n rahoittama muutosagentti on aloittanut Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa. Hankkeessa hyödynnetään Lapset puheeksi – toiminnassa luotua pohjaa hallintorajat ylittävälle, kuntakohtaiselle ja maakunnalliselle uudistamistyölle. Hailuoto osallistuu hankkeeseen, keskeisesti sivistys- ja perusturvapalveluiden osalta.

Työllisyyspalveluhanke

Hailuodon kunta osallistuu työllisyyspalveluhankkeeseen, jota toteutetaan Oulun kaupunkiseudulla (Oulu ja ympäristökunnat) ajalla. 1.8.2016-31.7.2018 Hankkeen päätavoitteena on uusien toimintamallien kehittäminen työnhakija- ja työnantaja-asiakkaille sekä kuntien työllisyyspalveluiden yhteistyön kehittäminen uudet lakivelvoitteet, toimintaympäristön muutokset (mm. uusi hallitusohjelma) ja rakennemuutos huomioon ottaen. Uusia toimintamalleja kehitetään monikanavaisesti TE-palveluiden, elinkeinoelämän toimijoiden, kolmannen sektorin sekä koulutusorganisaatioiden kanssa. Kuntien välisen yhteistyön sekä kuntien ja TE-toimiston välisen yhteistyön kehittäminen työllisyyspalveluiden toimintaympäristön muospaineissa parantaa hankkeen kohderyhmien työllistymismahdollisuuksia.

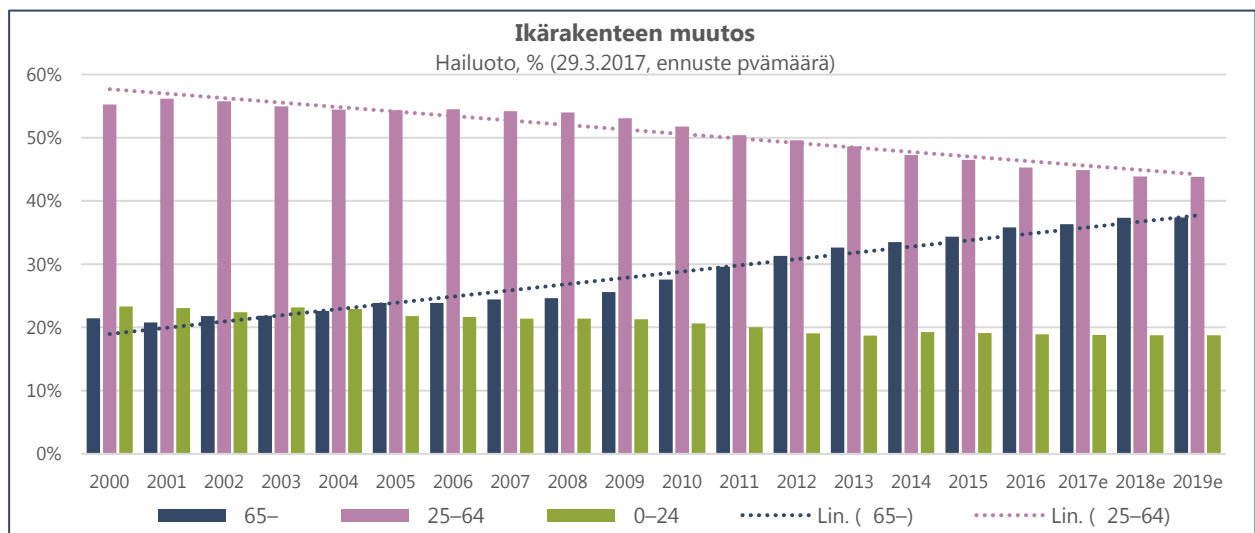
Hankkeen tuloksena työnhakijoiden osaamisen täydentäminen, työelämävalmiuksien parantuminen ja työllistymisen nopeutuvat ja tehostuvat. Heikossa työmarkkinatilanteessa oleville pystytään kohdistamaan tehokkaammin aktiivisen työvoimapolitiikan keinoja ja parantamaan työllistymistä. Työnhakijan pitkittymässä olevaan työttömyyteen pystytään reagoimaan hyvissä ajoin ja näin ollen ennaltaehkäisemään pitkäaikaistyöttömyyttä.

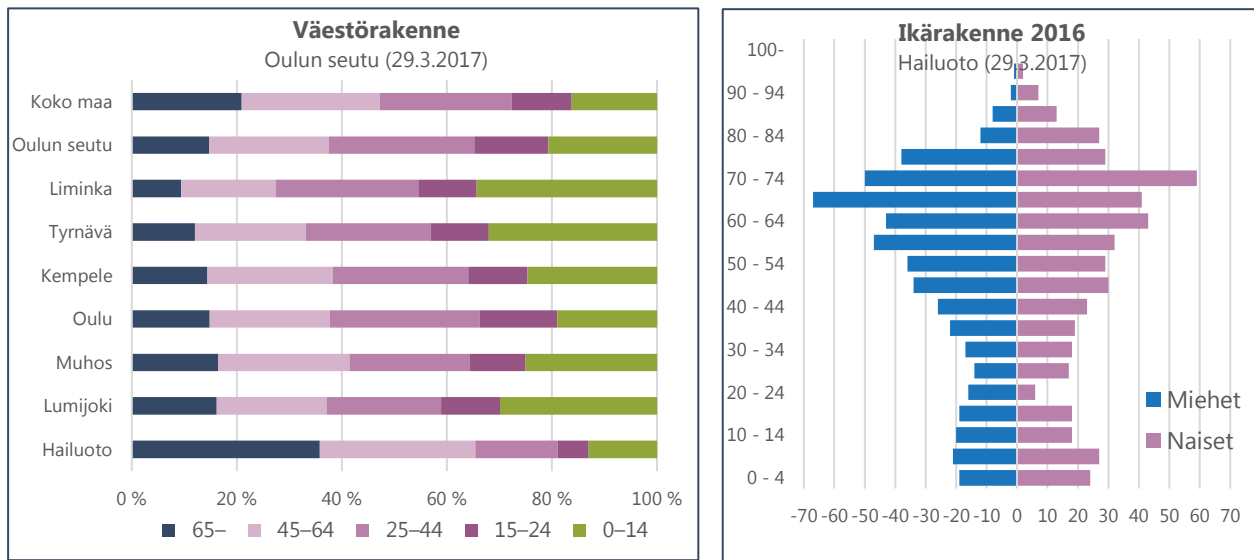
Kuntien työnantajille tarjottavat työllisyyttä edistävät palvelut Oulun seudulla yhdenmukaistuvat ja työvoiman rekrytointi sekä työllistäminen työnantajien näkökulmasta helpottuvat. Työllisyyden edistämisessä kuntien vastuulla jo oleviin ja vastuulle tuleviin uusiin lakivelvoitteisiin sekä rakennemuutokseen kyetään vastaamaan ennakoivasti, tehostetusti ja kustannustehokkaasti. Seudun kuntien työllisyyspalveluiden organisaatorakenne tukee yhdenmukaisia palveluja. Yhteistyö ja työnjako Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston ja seudun kuntien välillä on toimivaa. Kolmannen sektorin ja välityömarkkinoiden tarjoamat työllistämismahdollisuudet kasvavat ja monipuolistuvat. Yhteistyö seudun elinkeinoelämän ja koulutusorganisaatioiden kanssa on toimivaa.

Väestö

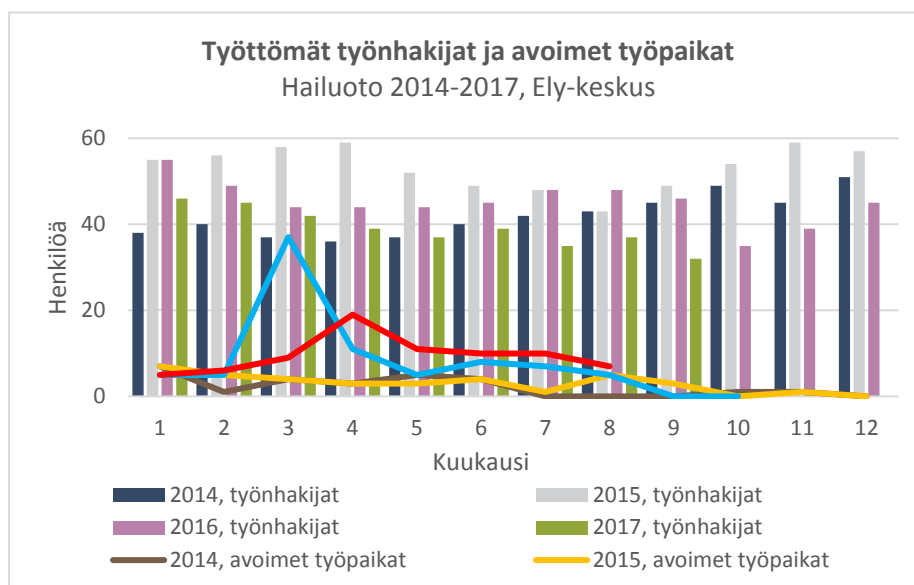
Hailuodon kunnan väkiluku oli 994 asukasta 2016. Kunnan väestö on ollut samalla tasolla pitkään. Oulun seutukunnan väestön kasvu oli 2.214 asukasta vuonna 2016. Seudun vuosittainen väestönkasvu on kuitenkin puolittunut vuosituhannen vaihteen vuosittaisesta väestön kasvusta ollen 0,91 %. Hailuodon kunnan väkiluvun ennakoidaan pysyvän kuntakohtaisen väestöennusteen mukaan lähes entisellään.

Oulun seutukunnan väestörakenteelle on leimallista lasten ja nuorten suuri määrä ja vanhempien ikäluokkien koko maan tasoa matalampi osuus väestöstä. Hailuodon väestön ikärakenne poikkeaa seutukuntansa väestörakenteesta. Hailuodon väestörakenne on vanheneva, mikä on tyypillinen Pohjois-Suomen monille kunnille sekä saaristokunnille. Kunnan väestöstä alle 25-vuotiaiden lasten ja nuorten osuus on vähentynyt lähes viidenneksen vuodesta 2000 (-17,9 %), ja vastaavasti yli 65-vuotiaiden osuus on kasvanut yli 60,3 % viidessätoista vuodessa. Ikäihmisten osuus väestöstä on kasvanut voimakkaasti viime vuosina. Luonnollinen väestön lisäys on kunnassa negatiivinen, joten muutolla on merkittävä osuus kunnan väkiluvun nykytason ylläpitämisessä. Väestöennusteen mukaan kunnan väestön ikääntyminen jatkuu voimakkaana.

Työpaikat ja työllisyys

Hailuodon kunnassa on yhteensä 333 työllistä työssäkäyvää asukasta, joista 141 pendelöi. Hailuodosta ulos pendelöi 107 henkilöä ja Hailuotoon sisään pendelöi 34 henkilöä. Oman kunnan alueella työssäkäyviä on 192 henkilöä. Hailuodon kunnan alueella on 228 työpaikkaa (2016). Hailuodon työpaikoista 45,6 %, eli 104 sijoittuu julkiselle työnantajalle.

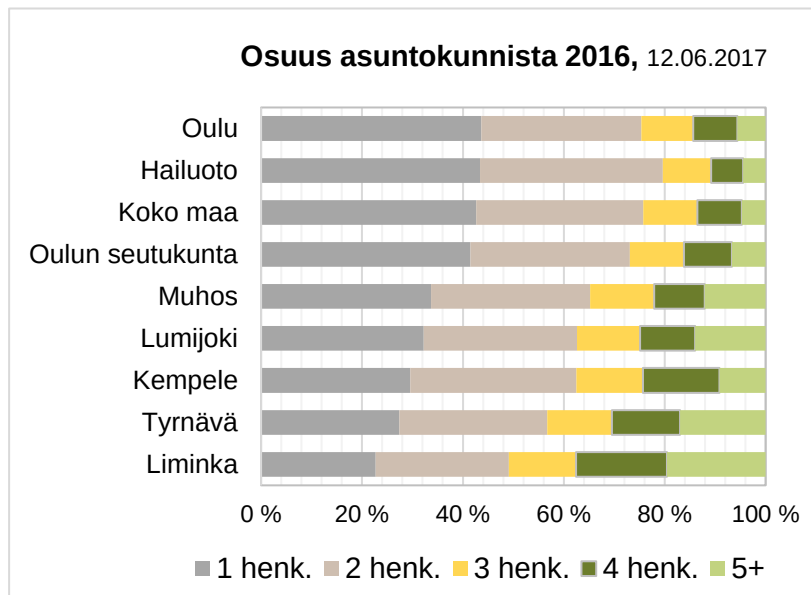
Luova ja positiivinen yrittäjäympäristö on kunnan strategisen päämäärä.

Toiminta, jolla luodaan mahdollisuuksia ja edellytyksiä yksityisten työpaikkojen lisäykseen kaikilla näillä toimialoilla, on ensiarvoisen tärkeää. 21.11.2017 julkaistun Pohjois-Pohjanmaan työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Pohjois-Pohjanmaalla lokakuussa 2017 11,6 %, mikä on vähemmän kuin vuosi sitten. Hailuodon työttömyysaste lokakuussa 2017 oli 7,4 %. Lokakuussa 2017 työttömänä oli Hailuodossa 29 henkilöä, kun vuosi sitten työttömiä henkilöitä oli 35. Hailuodossa myös pitkäaikaistyöttömyyttä on saatu vähennettyä: 2015 pitkäaikaistyöttömien määrä oli 18, 2016 heitä oli 13, ja lokakuussa 2017 heitä oli 12.

Yhdyskuntarakentaminen

Maankäytön strategisesti tärkein suunnitteluprojekti on koko Hailuodon kunnan kattava yleiskaava, jonka laatimisesta kunnanhallitus on tehnyt päätöksen 19.5.2013 § 100. Kaavoitustyö on käynnissä. Lisäksi on käynnistetty Rantasumpun alueen asemakaavan muutos sekä Marjaniemen Nokan asemakaavan muutos ja laajennus. Edelleen valmistelussa on Lahdenperän ja Pöllän alueiden osayleiskaavat. Yhdyskuntarakentamisen kannalta merkittävää on myös

Hailuoto–Oulunsalo -merialueen osayleiskaava, joka on laadittu yhdessä Oulun kaupungin kanssa. Kaava on hyväksytty ja se on korkeimman oikeuden käsiteltävänä. Kaava mahdollistaa kiinteän yhteyden rakentamisen välille Hailuoto–Oulu. Kiinteän yhteyden tiesuunnittelu on käynnissä. Suomen hallitus on tehnyt periaatepäätöksen kiinteän yhteyden hankkeen rahoittamisesta elinkaarimallilla talousarviossaan vuodelle 2018.

Hailuodossa asuminen painottuu omistusasumiseen pientaloissa. Tilastokeskuksen vuoden 2016 julkaisemien kuntien avainlukujen mukaan Hailuodon taajama-aste oli 52,5 %. Asutokuntien lukumäärä oli 490 kpl, joista rivi- ja pientaloissa asui 96,1 %. Vuokra-asunnoissa asutokunnista asui 12,0 %.

Asumisessa asukkaalla on itse määräämisoikeus, mutta asumisessa voidaan tarvita tukea, jolloin tuki järjestetään omatoimisesti tai kunnan järjestämänä. Kunnan tuki voi olla kunnan tuottamaa palvelua tai kunta voi ostaa asukkaan tarvitseman palvelun. Arjessa selviämistä voidaan tu-

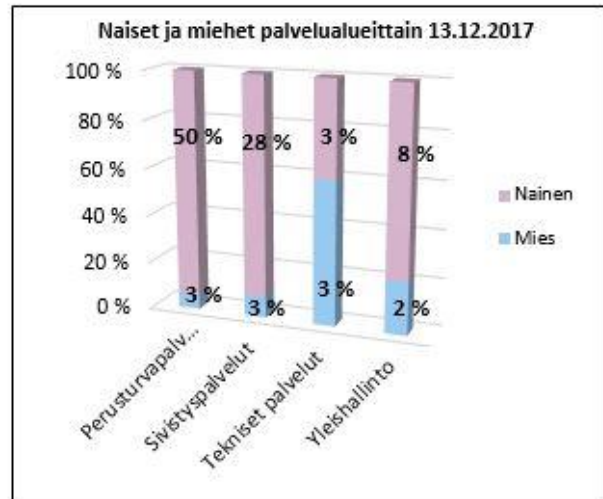
kea esimerkiksi ateriat- ja turvapalveluilla, kuljetuspalveluilla, omaishoidon tuella sekä kotihoidolla. Itsenäisen asumisen muoto on myös tukiasuminen. Palveluasuminen sisältää asumisen ja siihen liittyvät asukkaan tarvitsemat palvelut. Palveluasumista järjestetään palvelutaloissa, joissa asukkailla on oma huoneisto. Tehostettua palveluasumista järjestetään vanhuspäiväkesksissä Saarenkartanossa. Tehostetussa palveluasumisessa henkilökunta on paikalla kaikkina vuorokauden aikoina. Tehostetussa palveluasumisessa asiakas maksaa erikseen vuokran ja käyttämänsä palvelut. Hailuodon kunnassa ei ole laitoshoidon yksikköä.

Asuntotuotanto							
uutta asuntoa/ vuosi	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hailuoto	6	7	3	4	3	2	3

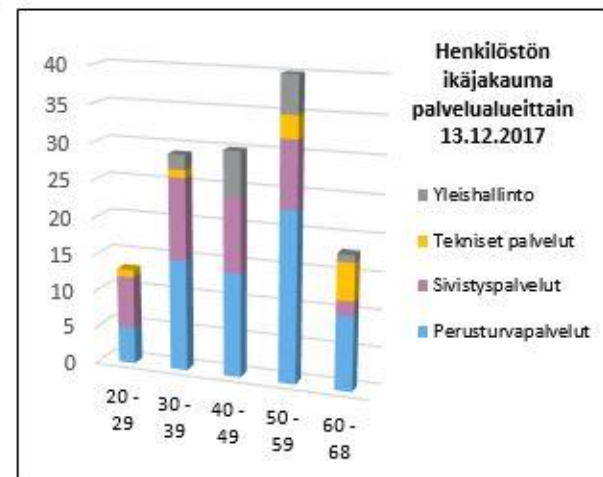
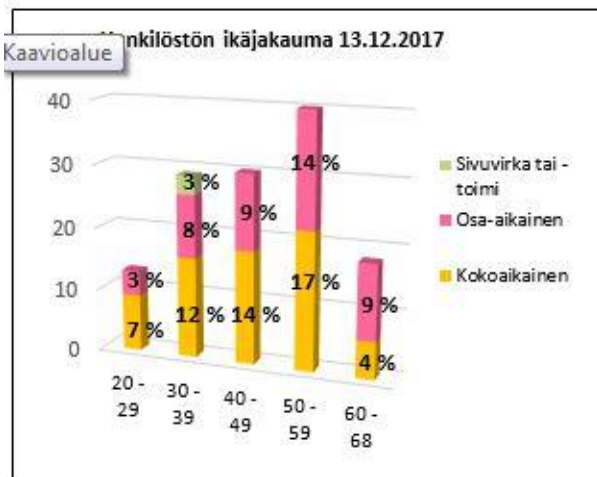
1.3 Henkilöstö

Henkilöstön määrä ja rakenne

Hailuodon kunnan henkilöstömäärä 31.10.2017 oli 100 henkilöä. Henkilöstön määrällä tarkoitetaan kaikkien palvelusuhteiden lukumäärää. Luvut sisältävät myös erilaisilla työ- ja virkavapailla olevan henkilöstön. Henkilöstöstä vakinaisia on 68 henkilöä (68 %), joista suurin osa eli 53 on työsuhteisia ja 15 on virkasuhteisia. Määräaikaisissa työsuhteissa henkilöt työskentelevät pääosin erilaisten virka- ja työvapaiden sijaisina tai projektituotoisissa työissä. Naisten osuus henkilöstöstä on 89 % ja suurin osa heistä työskentelee perusturva- ja sivistyspalveluissa.

Hailuodon kunnassa koko henkilöstön keski-ikä 31.10.2017 oli 46,0 vuotta (vuonna 2016 45,7 vuotta). Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 48,0 vuotta (vuonna 2016 47,7 vuotta).

Työhyvinvoinnin tukeminen ja osaamisen kehittäminen

Kunnan henkilöstölle tehtiin huhtikuussa 2016 "Elinvoimainen kunta -henkilöstökysely", jonka avulla kartoitettiin henkilöstön kokemusta mm. työpaikan ilmapiiristä, työn organisoinnin toimivuudesta, esimiesten toiminnasta sekä omasta työkyvystä ja jaksamisesta. Kyselyn tulosten perusteella ainoastaan 34,1 % henkilöstöstä koki työpaikan ilmapiirin vapautuneeksi ja mukavaksi sekä kannustavaksi ja uusia ideoita tukevaksi. Johtamisen oikeudenmukaisuudessa oman lähiesimiehen osalta koettiin tyytymättömyyttä tai nähtiin kehitettävää 43,9 % vastauksissa. Vastaajista 87,8 % näki kunnan lisäpanostukset työhyvinvointiin merkittävänä kehitystarpeena. Näihin esille tulleisiin kehittämisen tarpeisiin on pyritty vastaamaan lisäämällä määräaikaista resurssia henkilöstöjohtamiseen mm. ohjeistuksien ja sitä kautta yhteisten pelisääntöjen luomiseksi vuoden 2017 aikana. Henkilöstöviestintään on panostettu avaamalla käyttöön vuonna 2017 kunnan Intranet, josta koko henkilöstölle on tasapuolisesti saatavilla ajantasaista tietoa työhön ja palvelussuhteeseen liittyvistä asioista. 2018 on tarkoitus myös pitää henkilöstölle yhteisiä infoja ja jatkaa esimieskoulutuksia, joiden avulla lisätään myös esimiesten ammatillista osaamista ja yhteisten yhtenäisten käytäntöjen juurtumista. Yhteisten käytäntöjen ja ohjeistuksien käyttöönoton ja henkilöstöviestintään panostamisen toivotaan parantavan henkilöstön työhyvinvointia ja rakentavan pohjan kuntastrategian mukaiselle organisaatiolle, joka on ketterä, uudistumiskykyinen ja uusia työmuotoja mahdollistava työyhteisö, jossa työntekijöillä on mahdollisuus kehittyä ja osallistua.

Henkilöstön koulutuksen suunnittelua ja seuranta varten laaditaan vuosittain henkilöstö- ja koulutussuunnitelma. Koulutussuunnitelmaan sisällytetyjen koulutusten palkkakustannuksista voidaan hakea koulutuskorvausta, sen vuoksi korvaukseen oikeuttavat koulutukset tulee kirjata ESS - henkilöstötietojärjestelmään (sisäiset ja ulkoiset koulu-

tukset). Malli on ollut käytössä jo vuoden 2016 aikana, mutta koulutuspäivien kirjaamisessa ESSiin on edelleen kehitettävää. Jatkossa ohjeistukset koulutuspäivien kirjaamisesta tulevat olemaan kunnan Intranetissä, minkä toivotaan edesauttavan toimintamallin käyttöä ja juurtumista.

Hailuodon kunta on osakkaana Oulun Työterveys Oy:össä ja on ostanut vuoden 2017 alusta alkaen työterveyspalvelunsa ko. yhtiöltä. Kunta tarjoaa edelleen henkilöstölleen kattavat sekä työkyvyn ylläpitämistä tukevat että sairaanhoidolliset työterveyspalvelut. Oulun Työterveys Oy:n kautta OulunOmahoito – verkkopalvelut ovat myös Hailuodon kunnan työntekijöiden käytössä. Verkkopalvelun kautta on mahdollista katsoa mm. omia laboratoriotuloksiaan ja lähettää suojatulla yhteydellä viestiä työterveyshoitajalle tai –lääkärille omista terveysasioista.

Henkilöstömuutokset 2018

Uudet virat ja toimet

	2017	TA2018	Peruste ja kustannusvaikutus edelliseen vuoteen
Hallintopalvelut			
Palvelusihteeri, perusturvapalvelut	(60 %)	60 % + 40 %	Vakituinen toimi 1.1.2018 alkaen. Nykyiset vakituissa työ- tai virka-suhteessa olevat toimistosihteerit siirtyvät palvelualueiden palvelusihteereiksi. Tehtäviä ja resurssitarvetta on selvitetty kunnansihteerin vetämällä projektilla yhteistyössä toimistosihteerien kanssa. Palvelusihteereiden tehtävät ovat palvelualueiden erilaisissa sihteerin tehtävissä, kuten koulu- tai asuntosihteeri, sekä heidän tehtäväänään on huolehtia osto- ja myyntilaskuihin liittyvistä tehtävistä. Resurssoinnilla ja siihen liittyvällä prosessien kuvaamisella pienennetään henkilöriskiä mm. laskutuksen osalta sekä vapautetaan palvelualueiden resursseja kuntastrategian toteuttamiseen. Kustannusvaikutus n. 30 0000 €/vuosi.
Palvelusihteeri, sivistyspalvelut	(26,21 %)	100 %	
Palvelusihteeri, tekniset palvelut	(60 %)	100 %	
Markkinointisuunnittelija	(100 %)	100 %	Vakinainen 1.1.2018 alkaen. Siikamarkkinoiden järjestäminen ja kunta-markkinointi ja viestintä. Kustannusvaikutusta nykyiseen n. 5 000 €/v.
Perusturvapalvelut			
Hoitaja	100 %, 12 kk	100 %, 12 kk	Määräaikainen varahenkilö 1.1.2016-31.12.2018 (Saarenkartano); ei uutta kustannusvaikutusta
Hoitaja	70 %, 12 kk	100 %**, 12 kk	Määräaikainen varahenkilö 1.1.2016-31.12.2018 (**Saarenkartano 85 % 1.1.2017 alk., vastaanotto 15 % 1.1.2017 alkaen). Ei kustannusvaikutusta, vähentyy sijaiskuluista
Tukipalvelutyöntekijä/ hoitoapulainen	100 %	100 %	Määräaikainen 100 % v:ksi 2017 – 2018. Määräaikaisena vuodesta 2012 lähtien. Välillä oppisopimuskoulutus sopimuksella työntekijä, määräaikainen, päättyi 31.10.2016. Kotihoidon resurssiselvitys ja tukipalvelutyön osuuden selvitys vuoden 2017 aikana. Ei uutta kustannusvaikutusta. (Kotihoito 60 % ja kotihoidon tukipalvelu 40 %).
Psykiatrinen sairaanhoitaja	100 % (syyskuusta alkaen)	100 %	Vakinainen. Vastaa kunnan avomielenterveys- ja päihdetyöstä. Kustannusvaikutus n. 32 000 €
Työpajaohjaaja	80 %	80 %	Määräaikainen pajaohjaaja. Kustannusvaikutus n. 23 000 €
Sivistyspalvelut			
Perhepäivähoitaja		100 %	Määräaikainen resurssityöntekijä 31.7.2018 asti. Vuorohoidon lisääntynyt tarve ryhmäperhepäiväkotit Tuomikassa. Vähentyy sijaiskuluissa.
Päivähoitaja		100 %	Määräaikainen resurssityöntekijä 30.6.2018 asti. Päiväkodin ja esiopetuksen kasvanut lapsimäärä ja tilajärjestelyt koulun kanssa.
Varhaiserityisopettaja		100 %	Uusi toimi/virka. Ryhmäperhepäiväkotit Tuomikan muuttaminen päiväkotiryhmäksi 1.8.2018 alkaen.
Lastenhoitaja		100 %	Vastaavan perhepäivähoitajan toimen muuttaminen lastenhoitajan toimeksi ryhmäperhepäiväkodin muuttamisen myötä päiväkotiosastoksi
Lastenhoitaja		100 %	Perhepäivähoitajan toimen muuttaminen lastenhoitajan toimeksi ryhmäperhepäiväkodin muuttamisen myötä päiväkotiosastoksi.
Kiertävä lastenhoitaja		100 %	Perhepäivähoitajan toimen muuttaminen kiertävän lastenhoitajan toimeksi ryhmäperhepäiväkodin muuttamisen myötä päiväkotiosastoksi.
Tekniset palvelut			
Kiinteistöpäällikkö		100 %	Vakituinen toimi 1.1.2018 alkaen. Rekrytoinnilla mahdollistetaan palvelualueella mm. alueiden ja kiinteistöjen laadukkaan hoidon kautta pitkällä aikavälillä kiinteistönhoidossa, energiataloudessa ja alueiden hoidossa säästämismahdollisuuksia. Samalla vapautetaan teknisen johtajan resursseja kuntastrategian toteuttamiseen sekä palvelualueen toimintojen kehittämiseen. Kiinteistöpäällikkö toimii myös teknisen johtajan sijaisena. Kustannusvaikutus n. -46.000 €/vuosi

Projektisuunnitelija		100 %	Määräaikainen toimi ajalle 1.1.2018 – 31.12.2019. Rekrytoinnilla vaikutaan kuntalaisten ja matkailijoiden hyvinvointiin reitistöjä, liikunta-alueita, museoalueita ja muita yleisiä alueita kehittämällä. Hankemahdollisuus. Kustannusvaikutus n. -32.000 €/vuosi.
----------------------	--	-------	--

Henkilöstövuokraukset

	2017	TA2018	Peruste ja kustannusvaikutus edelliseen vuoteen
Hallintopalvelut			
Taloushallinnon asiantuntija		50 %	Vastaa taloushallinnon, budjetoinnin ja talousraportoinnin käytäntöjen, ohjeistuksien ja linjausten laadinnasta, prosessien kehittämisestä sekä taloushallinnon perustehtävistä. Ostopalvelu. Kustannusvaikutus 25 000 €/v.
Henkilöstöhallinnon asiantuntija		50 %	Vastaa henkilöstöhallinnon käytännön töistä, henkilöstöhallinnon linjausten ja ohjeistusten laadinnasta ja kehittämisestä sekä henkilöstöhallinnon prosesseista. Koordinoi henkilöstötoimikunnan ja työsuojelutoimikunnan työskentelyä. Ostopalvelu. Kustannusvaikutus 25 000 €
Tekniset palvelut			
tekninen isännöitsijä	100 %	0 %	Ostopalvelu poistuu. Kustannusvaikutus n. +20.000 €/v.

Henkilöstöhallinnon painopisteet 2018

Vuodelle 2018 on henkilöstöhallinnon osalta asetettu tavoitteeksi:

- Sijaisten saatavuuden parantaminen (Kuntarekryn sijaisrekisterin käyttöönottaminen)
- TVA – työn (työn vaativuuden arvioinnin) saaminen valmiiksi.
- Kehityskeskustelukäytäntöjen kehittäminen
- Työsuojelutoiminnan kehittäminen
- Prosessien ja toimintakäytäntöjen kehittäminen ja niiden avulla työhyvinvoinnin kehittäminen
- Yhteisöllisen ja osallistavan johtamisen ja sen käytäntöjen käyttöönotto
- Säännölliset työyhteisöpalaverit ja niissä osallistavat toimintakäytännöt
- Henkilöstöraportoinnin kautta tietoisuuden lisääminen kehitettävistä asioista
- Pidetään huoli, että Savuton kunta -mallin kriteereitä noudatetaan

1.4 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hailuodossa hyvinvoinnin edistäminen on kaikkien kuntalaisten asia ja hyvinvointityö on osa kunnan työntekijöiden ja esimiesten jokapäiväistä toimintaa. Hyvinvoinnin edistäminen on osa tavoitteellista työskentelyä ja päätöksentekoa toimintojen eri tasoilla. Yhteisenä tavoitteena on terve ja hyvinvoiva kuntalainen. Hyvinvointijohtamisen ja -työn kokonaiskoordinoinnista vastaa kunnanjohtaja keskeisten johtavien viranhaltijoiden tukemana. Hyvinvointiryhmä on toiminut vuodesta 2012 lähtien. Koska hyvinvointijohtamisen ja -toiminnan rooli on kunnassa kasvava, on kunnanhallitus määritellyt hyvinvointiryhmän tehtävät ja kokoonpanon 10.8.2015 kokouksessaan. Laaja hyvinvointikertomus on valmisteltu keväällä 2017 ja käyttösuunnitelmissa palvelualueet ovat tarkentaneet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteitä liittyen seuraaviin viiteen painopistealueeseen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tuodaan keskeiseksi jokaista kunnan palvelualueutta. Otetaan käyttöön toimintamalleja, joilla edistetään kuntalaisten osallistumista palveluiden arviointiin, suunnitteluun ja toteutukseen. Otetaan kuntalaiset mukaan myös kuntastrategianlaadintaan ja kunnan kehittämiseen. Tavoitteessa onnistumista arvioidaan järjestämällä keskustelutilaisuuksia, joissa on mahdollista antaa palautetta asioiden toimivuudesta.

Tärkeä osa hyvinvointityötä vuoden 2018 alusta on lähteminen mukaan Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin liiton yhteistyössä toteuttamaan Maaseudun arjen palveluverkosto -hankkeeseen. Hankkeen avulla levitettävän Arjen turvaa -toimintamallin lähtökohta on yksinkertainen: kuntalaisten arjen turva muodostuu toimeentulosta, palveluista, hyvinvoinnista ja osallisuudesta. Arjen turva on kuntien, järjestöjen, yritysten sekä monien muiden paikallisyhteisöjen toimijoiden yhteinen asia. Paikalliset ja maakunnalliset toimijat rakentavat yhteistyössä palveluverkoston olemassa ole-

vista resursseista. Samalla tehdään tulevaisuuden kunnan toimintamallia, jossa ihmisistä pidetään huolta yhteistyössä useiden toimijoiden kanssa. Toimintamalli tuottaa sisältöä maakunnalle, jotta se voi toimia yhteistyössä alueen kuntien kanssa sekä tukea niitä asiantuntemuksellaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Arjen turvaa -toimintamallin avulla korostuu järjestöjen tärkeä rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi uudessa maakunnassa ja kunnissa. Tässä työssä on mukana Pohjois-Pohjanmaan järjestö rakenne -hanke.

Pohjois-Pohjanmaalla sopimuksen on tällä hetkellä tehnyt 12 kuntaa. Useimmissa näistä kunnista kehittämiskohteeksi on valittu kunnan elinvoimaisuus lisääminen asukkaiden hyvinvoinnin näkökulmasta. Arjen turvaa -toimintamalli edellyttää pysyvien rakenteiden sekä rahoitus- ja yhteistyömallien käyttöönottoa. Toimintamallissa kunnille on kehitetty työvälineitä tähän työhön. Merkittävin näistä on hyvinvointiohjelman seuraavassa vaiheessa kehitettävä kuntakohtainen elinvoimasopimus, jota pilotoidaan Arjen turvaa -sopimuskunnissa. Elinvoimasopimuksen tavoitteena on koota paikallisyhteisön voimavarat. Merkittävimpänä kunnan elinvoiman lähtökohtana ovat kunnan asukkaat. Elinvoimasopimuksen avulla Pohjois-Pohjanmaan liitto vahvistaa järjestöjen, yritysten ja muiden toimijoiden tasavertaista kumppanuutta ja yhteistyötä sekä mahdollistaa toimijoiden osallistumisen strategiaprosessiin ja toteuttamissuunnitelmien laatimiseen. Sosiaali- ja terveysministeriö on julkaisussaan korostanut elinvoimasopimusta yhtenä hyvänä esimerkkinä järjestöavustuksen suuntaamisesta hyvinvointikertomuksen tai asukkaiden kokeman hyvinvoinnin mukaan. Elinvoimasopimus toimii myös kunnan sisäisen ohjauksen välineenä, hyvinvointityön systemaattisen koordinaation ja yhteistyön edistämisen työvälineenä.

Hailuodossa elinvoimasopimuksen toteuttamisen ensimmäisenä askeleena olisi olemassa olevin voimavaroin miettiä toimintakäytäntöjä ja malleja, joiden avulla voimme edistää kuntalaisten hyvinvointia ja sitä kautta elinvoimaa kunnassa. Tässä työssä lisäresursseina, keskustelukumppaneina ja verkostona toimisi Maaseudun arjen palveluverkosto -hanke. Tavoitteena tulevaisuuteen on, että elinvoimasopimus toimisi kunnan ohjauksen, hyvinvointityön koordinoimisen ja yhteistyön edistämisen välineenä ja olisi aina tärkeänä näkökulmana mukana päätöksenteossa.

Työllisyyden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy

Mielekäs työ ja toiminta ovat hyvinvoinnin perusta. Hailuodossa työttömyyden kehitys on tasaantunut.

Työttömyyden vähentämiseksi Hailuotoon palkattiin palkkatuella työsuunnittelija vuoden 2015 alussa ja aloitettiin kuntouttavana työtoimintana työpajatoiminta. Käytännön toteutuksessa hyödynnetään koulun teknisiä tiloja puolen päivän ajan kolmena päivänä. Suunnittelijan tehtäviin kuuluu palkkatukityöllistäminen kunnan omiin yksiköihin ja kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen vaikeasti työllistyville henkilöille yhdessä sosiaalityöntekijän kanssa. Nuorten kesätyöllistämisen operatiivisesta valmistelusta vastaa vapaa-aikasihteeri. Työsuunnittelija ja sosiaalityöntekijä ohjaavat työttömien terveystarkastuksiin sekä toteuttavat muun työttömille tarpeellisen kohdennetun palveluohjauksen. Sosiaalityöntekijä ja työsuunnittelija tekevät yhteistyötä mm. TE-toimiston ja Kelan asiantuntijoiden, yritysten ja kolmannen sektorin kanssa. Hailuodon kunta osallistuu työllistymistä edistäviin hankkeisiin. Työsuunnittelijan työosuutta on ollut noin puolet (2 pv) kuntouttavaan työtoimintaan kuntouttavan työtoiminnan ohjaajana. Kuntouttavan työtoiminnan ohjaajan työosuutta tarvitaan jatkoon noin puolentoista – kahden päivän verran, riippuen työttömyyden kehityksestä.

Työttömien terveystarkastukset toteutetaan terveyskeskuksessa terveydenhoitajan ja lääkärin toimesta.

Hailuodon kunnan vapaa-ajan palvelut järjestävää kuntalaisille aktivoivia toimintoja, jotka ennalta ehkäisevät, edistävät ja ylläpitävät hailuotolaisten kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä monipuolisesti. Nämä palvelut kohdennetaan myös työttömille osana normaalia toimintaa. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut tarjoavat luku- ja kulttuurielämyksiä sekä osallistavat erilaisiin tapahtumiin. Kansalaisopiston palvelut kannustavat aikuisia, myös työttömiä oppimaan, harrastamaan ja kokemaan. Liikuntatoimi pyrkii kannustamaan työttömiä fyysisen kunnon ylläpitämiseen ja parantamiseen kohdennetulla ryhmätoiminnalla, jota jatketaan vuonna 2018. Vuonna 2016 aloitettu päihde- ja mielenterveysasiakkaiden ryhmätoiminta on vakiintumassa.

Ravinto ja liikunta

Ruokapalvelut valmistavat päivän ateriat voimassa olevien ravintosuosituksien mukaisesti eri ikäryhmille. Ruokailulla pyritään edistämään ja tukemaan kuntalaisten, vapaa-ajan asukkaiden ja henkilöstön ravitsemuksen ja terveyden myönteistä kehitystä. Lapset ja nuoret osallistetaan ruokailun kehittämiseen ruokatoivekyselyin ja keräämällä palautetta ja kehittämisideoita ruuasta. Lapsille ja nuorille tarjotaan terveellisiä ateriakokonaisuuksia ja tutustutetaan

erilaisiin ruokiin. Kouluissa ja päiväkodeissa nautittu ateria edistää osaltaan lasten ja nuorten tervettä kasvua ja kehitystä. Ikäihmisten terveyteen ja vireyteen voidaan vaikuttaa täysipainoisella ravitsemuksella. Ruokavalio koostetaan asiakkaille tutuista ruokalajeista ja valmistuksessa otetaan huomioon myös rakenne, maustaminen ja ravitsemukselliset erityispiirteet. Hyvä ravitsemustila parantaa toimintakykyä.

Liikunta on peruspalvelu, joka kuuluu kaikkien kuntien tehtäviin. Vuonna 2015 voimaan tulleen liikuntalain mukaan kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle: järjestää liikuntapalveluita, terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, tukea liikuntaa edistävää kansalais- ja seuratoimintaa sekä rakentaa ja ylläpitää liikunta- paikkoja.

Säännöllinen ja monipuolinen liikunta edistää kaikenikäisten terveyttä ja hyvinvointia. Liikunnan vaikutukset ovat hyvin kokonaisvaltaisia; se kehittää ja ylläpitää fyysistä, henkistä ja sosiaalista terveyttä sekä vähentää ennenaikaista kuolleisuutta. Liikunnalla on merkittävä ennalta ehkäisevä, hoitava ja kuntouttava vaikutus lukuisissa terveysongelmissa.

Liikunta ja sen edistäminen kuuluvat liikuntapalveluiden lisäksi kunnan kaikkien toimialojen tehtäviin. Yhteistyön merkitys kaikkien kunnan toimintojen kanssa on liikunnan näkökulmasta keskeisessä roolissa. Hailuodon kunnassa kuvataan näkyväksi vuoden aikana liikunnan palveluketju ja konkreettiset toimintatavat. Edelleen luodaan uusia yhteistyöverkostoja myös yli kuntarajojen mahdollisuuksien ja tarpeiden mukaisesti. Matalan kynnyksen liikuntaneuvontaa lisätään liikuntapalveluissa ja terveystoimessa.

Savuton kunta

Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden savuttomuuteen tukemista tehostetaan jokaiselle sektorilla sekä savuton kunta päätös valmistellaan luottamustoimielin päätökseen helmikuulle 2017. Tähän liittyvät toimintakulttuurin muutosta tukevat koulutukset ja sitouttaminen toteutetaan keväällä siten, että savuton toimintakulttuuri toteutui 1.10.2017 alkaen. Suomen kunnista 94 % on valinnut savuttomuuden. Tutkimustiedon mukaan savuttomuus säästää ja kaventaa terveyseroja. Tupakoinnin aiheuttamat kulut ja kuolemat ovat ehkäistävissä. Yhden tupakoijan tupakkataukoihin käyttämä aika ja sairauspoissaolot aiheuttavat työnantajalle vuodessa noin 3 000 euron ylimääräiset kustannukset. Tupakoijat joutuvat myös muita useammin työkyvyttömyyseläkkeelle. Työyhteisöjen savuttomuuspäätös tukee työntekijöiden terveyttä ja vahvistaa motivaatiota tupakkatuotteiden käytön lopettamiseen. Vuoden 2018 aikana keskitytään Savuton kunta -toimintamallin toimeenpanoon.

Työpaikka on savuton, kun

- Tupakointi on kielletty kaikkialla työpaikan sisätiloissa tupakkalain edellyttämällä tavalla.
- Työpaikan sisätiloissa ei ole tupakointitiloja ja mahdolliset tupakointipaikat on sijoitettu vähemmän näkyvästi ulos, riittävän kauas rakennuksesta siten, ettei tupakansavu pääse kulkeutumaan ulkoa savuttomiin sisätiloihin.
- Tupakointi on kielletty työaikana eikä työaikana tapahtuvaa virallisten taukojen ulkopuolista tupakointia lasketa työajaksi.
- Uusia tupakointitiloja ei rakenneta eikä niitä ole yrityksen omistamissa tai hallinnoimissa rakennuksissa ja työtiloissa.
- Työpaikan edustus ja muut tilaisuudet ovat savuttomia.
- Tupakkatuotteita ei myydä työpaikoilla.
- Tupakoivaa henkilökuntaa tuetaan tupakoinnin lopettamisessa.
- Ilmoitus työpaikan savuttomuudesta on ilmoitettu asianmukaisin kyltein esimerkiksi ulko-ovilla.
- Työnhakuilmoituksissa kerrotaan työpaikan olevan savuton.

Uutta lainsäädännössä on, että taloyhtiöt voivat hakea kunnalta tupakointikiellon määräämistä huoneistoparvekkeille ja -pihoille sekä jopa huoneistojen sisätiloihin 1.1.2017 alkaen.

Ikäihmisten hyvinvointi

Kotihoito ja kotona asumisen tukeminen. Ennaltaehkäisevää toimintaa toteutetaan ikääntyneiden palveluissa 70- ja 75 -vuotiaille suoritettavilla terveystarkastuksilla sekä 80 -vuotiaiden hyvinvointia tukevilla kotikäynneillä. Kyseiset tarkastukset tehdään niille henkilöille, jotka eivät ole kotihoidon palvelujen piirissä. Ennaltaehkäisevien tarkastusten

avulla tavoitellaan tietoja niistä tekijöistä, joilla on vaikutusta lähivuosien palveluiden suunnitteluun. Yli 65 vuotta täytäneet hailuotolaiset ikäihmiset voivat lounastaa palvelukoti Saarenkartanossa perusturvalautakunnan määrittelemällä ateriahinnalla. Ruokailuun tulee ilmoittautua kahta päivää aikaisemmin. Ikääntyneiden päivätoimintaa kehitetään uudistuneissa tiloissa kotona asumisen tueksi. Vanhus- ja sosiaalipalveluiden ryhmätiloissa alkaa avointen ovien toiminta torstai-iltapäivisin. Sitä koordinoidaan ja järjestetään pajatoimintana osana kuntouttavaa työtoimintaa.

Kuntalaisten osallistaminen

Kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia tukevaa toimintaa järjestetään vähintään kolmessa tapahtumassa vuoden aikana. Tapahtumia suunnitellaan ja koordinoidaan hyvinvointiryhmässä ja toteutetaan kunnan, yrittäjien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa yhteistyönä. Kuntalaisilta ja vapaa-ajan asukkailta kerätään sähköisellä kyselyllä tietoa, miten he toivovat osallistamisen keinoiksi tai tavoiksi. Tätä tietoa hyödynnetään tapahtumien järjestämisessä.

2 Kuntastrategia

Strategiakartta, Hailuoto 2025

Visio	Hailuoto – luokseen kutsuva loistokunta			
Arvot	Asukaslähtöisyys	Avoimuus	Ketteryys	
Strategiset päämäärät	Hyvinvoiva kuntalainen ja laadukkaat palvelut	Vahva talous ja motivoitunut hyvinvoiva henkilöstö	Saaristolainen asuminen ja ainutlaatuinen ympäristö	Luova ja positiivinen yrittäjyyssilmasto
Kriittiset menestystekijät	Ikäihmisten palvelurakenteen uudistaminen Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen Työllisyyden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy Lasten ja nuorten palveluissa monialainen yhteistyö Palveluiden tehostaminen teknologisilla ja sähköisillä menetelmillä	Hailuoto ei ole kriisikunta Organisaation jatkuva kehittäminen Hailuodon kunta on arvostettu ja vetovoimainen työnantaja	Asukasmäärä kasvaa hallitusti Löydetään keinot asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi Riittävä tonttitarjonta (Asuminen, yritykset) Ympäristö säilytetään ainutlaatuisena ja vetovoimaisena Keskustaajama kehitty Vetovoimainen luonto- ja kulttuuri- matkailukohde	Elinkeinorakenne on monipuolinen Panostetaan kunnan vetovoimaisuuden lisääntymiseen Yritysten toimintaedellytysten mahdollistamien Ennakkoluuloton toiminta uusien elinkeinojen (elinkeinoelämän) verkostojen syntymiseksi

Tavoitteet vuodelle 2018

Valtuustoseminaarissa 18.10.2017 linjattiin tavoitteet vuodelle 2018. Tavoitteita on yksi jokaiselle strategiselle päämäärälle:

1. Hyvinvoiva kuntalainen ja laadukkaan palvelut

Tavoite: Monipuoliset palvelut tiedossa ja saavutettavissa viivytystä

Mittarina: Asukas- ja mökkiläistapaamisten palautteen käsittely

2. Vahva talous ja motivoitunut hyvinvoiva henkilöstö

Tavoite: Hyvä johtamiskulttuuri ja henkilökunta aktiivinen työyhteisössä

Mittari: Henkilöstökysely ja lyhytaikaisten poissaolojen määrä

3. Saaristolainen asuminen ja ainutlaatuinen ympäristö

Tavoite: Kaavoituksen nopea eteneminen kansallismaisema huomioiden

Mittari: Strategisen yleiskaavan valmistuminen vuoden sisällä

4. Luova ja positiivinen yrittäjyyssilmasto

Tavoite: Matkailun merkityksen nostaminen päätöksenteossa

Mittari: Virkamiesten, lautakuntien, hallituksen ja valtuuston itsearviointi

3 Tavoitteiden asettaminen konsernijohtolle ja kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Valtuusto päättää kunnan omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta (KuntaL 14§). Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä. Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet kuntakonsernissa samaan tapaan kuin se määrittelee ne kunnassa. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä. Valtuuston tulee lisäksi asettaa tavoitteita, jotka ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisön toimielimissä. Valtuuston tulee ohjata asettamillaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa.

Hailuoto –konserni		
Tytäryhteisöt, kuntayhtymät	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus
Tytäryhteisöt		
Hailuodon vesihuolto Oy	Hailuoto	100 %
Kuntayhtymät		
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	Oulu	0,47 %
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä	Oulu	0,4 %
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Oulu	0,27 %

Konsernijohtolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet					
	TP2016	TA2017	TA2018	TS2019	TS2020
Konsernijohtolle asetetut tavoitteet					
Konsernijohtoon raportoitava valtuustolle, krt/v	-	1	1	1	1
Konsernin toimintatulot toimintamenoista, %	43,9				
Konsernin vuosikate poistoista, %	89,8				
Konsernin omavaraisuusaste, %	-				
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	-				
Konsernin korolliset lainat/asukas, €	3 415	3 200	4 000	4 000	4 000
Kunnan edustajille asetetut tavoitteet					
Edustajien raportoitava tytäryhteisöstä kunnanhallitukselle, krt/v	-				

Hailuodon vesihuolto Oy:n tavoitteet 2018

Kunnanvaltuusto on asettanut Vesihuolto Oy:n tavoitteeksi talousarvion laadintaohjeessa nollatuloksen. Edellinen tilikausi oli tappiollinen -22.181 €. Myyntituotot olivat tällöin yhteensä 272.696 €. Ennuste vuoden 2017 tuloksesta on noin -18.000 €. TA-esitys vuodelle 2018 tappiollinen -10.666 €. Kokonaismyynnin arvioidaan olevan 273.410 € vuonna 2018. Vesihuoltoyhtiön tuloksessa näkyvät liikevaihtoon suhteutettuna suuret poistot (84.500 €). Tästä syystä, vaikkakin kokonaistulos on tappiollinen, yhtiön kassavarat ovat riittäneet hyvin myös akuuttien korjaustarpeiden kustannuksiin.

Yhtiön taseen tunnuslukujen tarkastelu toteutetaan talousarviovuoden aikana. Lämmöntuotannon sisällyttäminen yhtiön toimintaa vaati lisäselvityksiä sekä itse yhtiön että lämpölaitostulosyksikön osalta. Selvitys pyritään laatimaan talousarviovuoden aikana.

4 Talousarvion ja –suunnitelman rakenne ja sitovuus

4.1 Talousarvion rakenne ja sitovuus

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio on valtuuston tärkein toiminnan ja talouden ohjauksen väline. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. (KuntaL 110§)

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Tavoitteiden sitovuus

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Lähtökohtaisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Toiminnan ja talouden yhteen kytkennän korostamisesta seuraa, että määrärahan tai tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneista muutoksista johtuen, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset.

Talousarvioasiakirjaan kirjatut sitovat tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia.

Rahamääräisten erien sitovuus

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimielimelle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen.

Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu. Kunnan tuloarviot ovat paitsi tavoitteellisia myös velvoittavia. Tuloarvio on valtuuston asettama tulotavoite, jonka olennainen alittuminen todennäköisesti vaikuttaa rahoituksen perusteisiin talousarviossa.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan, miten tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korko- ja muihin menoihin sekä poistoihin ja arvonalennuksiin. Tuloslaskelmaosaan kootaan yhteen käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot sekä esitetään määrärahat ja tuloarviot koko kunnan tasolla budjetoitaville erille. Valtuustoon nähden sitovia eriä ovat: verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja –menot, satunnaiset erät ja tilinpäätössiirrot

Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa asetetaan toimielin- ja tehtäväkohtaisesti toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Valtuusto päättää käyttötalousosan kokonaisuuksista, joille tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita asetetaan.

Hailuodon kunnan talousarvio noudattaa seuraavalla sivulla esitettyä hierarkiaa. Valtuustoon nähden sitova hierarkiataso on tulosalue. Hierarkiarakenteeseen esitetään muutoksia, joilla parannetaan palvelukokonaisuuksien kustannusten ja tuloksellisuuden mittaamista sekä yhdenmukaistetaan hallintokustannusten esittämistapaa. Palvelualueet (lautakunnat) laativat tulosityksikkötasoiset käyttösuunnitelmat tulosalueiden asettamassa raamissa talousarviovuoden alussa.

Lautakunta	VALTUUSTOSITOVUUS Tulosalue	LAUTAKUNTASITOVUUS Tulosyksikkö	VIRANHALTIJAPÄÄTÖS Kustannuspaikka
Kunnanvaltuusto	Kunnanvaltuusto	Kunnanvaltuusto	Kunnanvaltuusto
Tarkastuslautakunta	Tarkastustoimi	Tarkastustoimi	Tarkastustoimi
Keskusvaalilautak.	Vaalit	Vaalit	Presidentin vaalit, Eduskuntavaalit, Kunnallisvaalit, Eu-vaalit
Kunnanhallitus	Kunnanhallitus	Kunnanhallitus	Kunnanhallitus, Johtamispalvelut, Vaikuttamistoi- mielimet
	Hallintopalvelut	Hallinnon tukipalvelut	Asiahallintopalvelut, Henkilöstöpalvelut, Taloushal- lintopalvelut, Tietoverkkopalvelut
		Työllisyyspalvelut	Työllisyys, Nuorten kesätyö
		Kuntien yhteistoiminta	Palo- ja pelastustoimi+vss., Ymp.terveydenhuolto, Ymp.suojelu, Hankintapalvelut, Kuntien yht.toim.projektit
	Kaavoituspalvelut	Kaavoituspalvelut	Asemakaavoitus, Yleiskaavoitus
	Elinkeinopalvelut	Elinkeinopalvelut	Elinkeinopalvelut
		Maatalouspalvelut	Maatalouspalvelut
		Maa ja metsätilat	Maa ja metsätilat
		Elinkeinotoiminta	Polttoaineenjakelu, Toimitilapalvelut
Perusturvalautakunta	Perusturvahallinto	Perusturvahallinto- palvelut	Perusturvalautakunta, Perusturvahallinto
	Sosiaalipalvelut	Sosiaalityö	Yleinen sosiaalityö, Eläturva, Kasvatus- ja perhe- neuvola, Kuntouttava työtoiminta
		Lastensuojelupalvelut	Lastensuojelu/Avopalvelut, Lastensuojelu/Laitospal- velut
		Vammaispalvelut	Vammaispalv./Avopalvelut, Vammaispalv./Laitospal- velut, Vammaispalv./Ostopalvelut
		Kehitysvammaispalvelut	Kehitysvammaispalv./Ostopalvelut
	Vanhuspalvelut	Kotihoito	Omaishoidontuki, Kotihoidon tukipalvelut, Koti- hoito, Päivätoiminta
		Vanhusten asumispalvelut	Palvelukoti Saarenkartano, Vanhusten laitos- hoito/Ostopalv. Vanhusten asumispalv./Ostopalv..
	Terveyspalvelut	Perusterveydenhuolto	Suun terv.huolto, Suun terv.huolto/ostopalv. Perus- terveydenhuollon ostopalv. Vastaanotto, Neuvola- ja kouluterv.huolto, Kuntoutus, Veteraanikuntoutus
		Erikoissairaanhoito	Erikoissairaanhoidon ostopalvelut
Sivistyslautakunta	Tukipalvelut	Puhd.- ja ruokah.palv.	Puhdistus, Ruokahuolto
	Sivistyspalvelut	Sivistyksen hallintopalvelut	Sivistyslautakunta, Sivistyshallinto
	Perusopetus	Perusopetus	Hailuodon peruskoulu, Perusopetuksen projektit
	Nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut	Nuoriso	Nuorisotyö
		Kulttuuri	Yleinen kulttuuritoimi, Kirjasto, Museo
		Liikunta	Liikuntatoimi
		Muu opetus	Kansalaisopisto, Musiikkioppilaitokset
	Varhaiskasvatus	Varhaiskasvatus	Perhepäiväkoti Tuomikka, Perhepäivähoito, Päivä- koti OnnenSaari, Kotihoidontuki
Tekninen lautakunta	Teknisten palveluiden hal- linto	Teknisten palveluiden hal- lintopalvelu	Tekninen lautakunta, Teknisten palveluiden hallinto
	Yhdyskuntapalvelut	Yhdyskuntapalvelut	Liikenneväylät, Satamat, Reitistöt/Taukotuvat, Muut alueet
	Rakennusvalvonta- palvelut	Rakennusvalvonta- palvelut	Rakennusvalvonta
	Tilapalvelut	Palvelual. rakennukset	Hallintorakennukset, perusturvarakennukset, Sivi- syrakennukset, Tekniset rakennukset
		Asunnot	Vuokra-asunnot
		Toimitilat	Vuokratut toimitilat, Marjaniemen rakennukset
		Tukipalvelut	Kiinteistöhoito, Keskitetyt hoidetut jaettavat
	Lämmöntuotantopalv.	Kaukolämpö	Lämpölaite, Kaukolämpölinjasto

Kunnanhallitusta sitoo bruttoperiaatteen mukaisesti koko kunnan käyttötalousosan toimintatuotot ja toimintakulut omina erinään. Lisäksi kunnanhallituksen tulee vastata, että valtuustoon nähden asetetut toiminnalliset tavoitteet sekä tilikauden tulostavoite toteutuvat.

Kunnanjohtajaa sitoo kunnanvaltuuston, tarkastuslautakunnan, keskusvaalilautakunnan ja kunnanhallituksen alaiset tulosaluekohtaiset toimintatuotot ja toimintakulut ominaan bruttoperiaatteen mukaan. Perusturvajohtajaa sitoo perusturvalautakunnan alaiset tulosaluekohtaiset toimintatuotot ja toimintakulut ominaan. Rehtori-sivistysjohtajaa sitoo sivistyslautakunnan alaiset tulosaluekohtaiset toimintatuotot ja toimintakulut ominaan. Teknistä johtajaa sitoo teknisen lautakunnan alaiset tulosaluekohtaiset toimintatuotot ja toimintakulut ominaan.

Lautakunnat päättävät talousarviomuutoksista tulosalueen sisällä tulosityksikkötasolla. Kunnanjohtaja päättää talousarviomuutoksista kunnanvaltuuston, tarkastuslautakunnan, keskusvaalilautakunnan ja kunnanhallituksen alaisten tulosityksiköiden sisällä kustannuspaikkatasolla. Perusturvajohtaja päättää talousarviomuutoksista perusturvalautakunnan alaisten tulosityksiköiden sisällä kustannuspaikkatasolla. Rehtori-sivistysjohtaja päättää talousarviomuutoksista sivistyslautakunnan alaisten tulosityksiköiden sisällä kustannuspaikkatasolla. Tekninen johtaja päättää talousarviomuutoksista teknisen lautakunnan alaisten tulosityksiköiden sisällä kustannuspaikkatasolla.

Investointiosa

Investointiosassa osoitetaan hankekohtaiset määrärahat ja tuloarviot investointihankkeille tai hankeryhmille, joiden kulut kirjanpidossa aktivoidaan tasetileille. Investoinnit ovat valtuustoon nähden sitovia hankekohtaisesti. Investointikohteittain valtuustoon nähden sitovaa on myös hankkeen koko kustannusarvio, talousarviovuodelle varattava määräraha sekä hankkeelle asetetut tavoitteet.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainan lyhennyksiin sekä miten rahoitustarve katetaan ja kuinka suuri on rahoitusjäämä ja kuinka se katetaan.

Otettavat talousarviolainat tuodaan kunnanvaltuuston käsiteltäväksi talousarviovuoden aikana.

Taloussuunnitelma

Talousarvion 2018 sitovuus on oikeudellisesti vahvempi kuin taloussuunnitelman 2019-2020. Taloussuunnitelma on kuitenkin toiminnallisesti velvoittava asiakirja. Voimassa oleva taloussuunnitelma ohjaa talousarviovalmistelua, ja siitä saa poiketa vain perustellusta syystä.

Taloudellisen ja toiminnallisen tuloksen seuranta

Talousarvion toteumasta raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle ja kokousaikataulun mukaisesti valtuustolle. Talousarvioraportoinnissa noudatetaan hierarkiaa. Raportti talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta annetaan valtuustolle puolivuositilanteista 31.5., (30.9. laajennettu raportti eli välitilinpäätös/ ta- muutosesitykset) ja 31.12. ja kunnanhallitukselle vähintään neljännesvuositilanteista.

Määrärahat sitovuustasoin

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto			
ml.sis.erät, €	Sitovuus ¹⁾	Määrärahat	Tuloarvio
KÄYTTÖTALOUSOSA Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut			
Kunnanvaltuusto	B	38 155	
Tarkastustoimi	B	10 031	
Vaalit	B	18 471	4 800
Kunnanhallitus	B	698 970	1 192 865
Hallintopalvelut	B	628 835	39 300
Kaavoituspalvelut	B	67 800	
Elinkeinopalvelut	B	789 656	442 627
Perusturvahallinto	B	93 550	
Sosiaalipalvelut	B	391 540	2 400
Vanhuspalvelut	B	1 481 826	228 033
Terveyspalvelut	B	2 555 098	101 700
Tukipalvelut	B	432 366	404 312
Sivistyshallinto	B	28 173	
Perusopetus	B	1 121 985	32 310
Nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut	B	277 811	10 786
Varhaiskasvatus	B	457 281	40 800
Teknisten palveluiden hallinto	B	187 804	1 540
Yhdyskuntapalvelut	B	177 886	7 700
Rakennusvalvontapalvelut	B	17 100	17 100
Tilapalvelut	B	487 321	644 119
Lämmöntuotantopalvelut	B	110 986	108 047
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		3 675 000
Valtionosuudet	B		3 401 000
Korkotulot	B		0
Muut rahoitustulot	B		
Korkomenot	B	15 000	
Muut rahoitusmenot	B		
Satunnaiset erät	B		
INVESTOINTIOSA			
Maa-alueet	B	50 000	50 000
Asianhallintaohjelman päivittäminen	B		
Paloaseman laaj. ja k.talon vesikaton korj.	B		
Liikuntahallin vesikaton korjaus	B		
Ojavilikin asuntojen saneeraus inva-as.	B	15 000	
Saarenkartanon muutostyöt/ saneeraus	B	253 000	
Koulun kalusteet	B	10 000	
Kunnanviraston uudisrakennus	B	485 000	
Kalahallin saneeraus	B	20 000	10 000
Viheralueiden rakentaminen	B	50 000	
Tukias. Juolukan huoneistojen saneeraus	B	10 000	
Lämpölaitoksen varavoima ja laitteet	B	48 000	
Kiinteistöjen liittäminen valok.verkkoon	B		
Liikunta-alueiden saneeraus	B	22 000	
Marjaniemen sataman kunnostus	B	100 000	
Kevyen liikenteen väylä	B	250 000	

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto			
	Sitovuus ¹⁾	Määrärahat	Tuloarvio
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	B		
Antolainasaamisten vähennykset	B		
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		900 000
Pitkäaikaisten lainojen lyhennys	B	270 000	
Lyhyt aikaisten lainojen muutos	N		
Oman pääoman muutokset	B		
Vaikutus maksuvalmiuteen			
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		11 670 645	11 314 439

4.2 Tilivelvollisuus

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat toimielimen jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisuus ei tuo viranhaltijalle mitään sellaista vastuuta, joka ei kuuluisi hänelle aseman perusteella muutoinkin esimiehenä, laskujen hyväksyjänä tai määrärahojen käytöstä päättävänä viranhaltijana. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että viranhaltijan toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja viranhaltijalle voidaan myöntää vastuuvapaus.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu johtamastaan toiminnasta ja sen valvonnasta. Tilintarkastajan on tilintarkastuskertomuksessaan esitettävä kuntalain mukaisena lausumana mm. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai valtuuston päätöstä eikä virhe ole tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Hailuodon kunnan tilivelvollisiksi viranhaltijoiksi on määritelty kunnanjohtaja, kunnansihteeri, perusturvajohtaja, sivistysjohtaja, kunnaninsinööri (konserni ja palvelualueiden johtajat) sisäisen valvonnan ohjeessa. Tilivelvollisuus- aseman puuttuminen ei vapauta esimestä alaistensa toiminnan valvontavastuusta eikä estä kohdistamasta vahingonkorvausvaatimusta tai rikosseuraamusta myös muuhun henkilöön kuin tilivelvolliseen (=tosiasiallinen vastuu). Viime kädessä harkintavallan siitä, ketkä ovat tilivelvollisia, voidaan katsoa olevan tilintarkastuskertomuksen antavalla tilintarkastajalla. Samaten tili- ja vastuuvapauden myöntäminen ei vapauta nk. tosiasiallisesta vastuusta.

Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa

5 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA						
Ulkoinen	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	390 730	207 910	84 850	368 897	368 897	370 397
Maksutuotot	483 261	478 725	-2 000	481 879	481 879	481 879
Tuet ja avustukset	101 832	67 890	621	61 800	55 800	55 800
Vuokratuotot	501 235	531 917	43 750	539 686	552 187	552 187
Muut toimintatuotot	118 347	11 300	111 600	156 036	156 036	156 036
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 595 405	1 297 742	238 821	1 608 298	1 614 799	1 616 299
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-2 826 456	-3 110 145	239 854	-3 028 887	-3 135 304	-3 322 304
Eläkekulut	-656 127	-655 645	11 157	-633 205	-512 870	-546 001
Muut henkilösivukulut	-90 458	-139 947	31 446	-101 761	-101 132	-107 238
Palvelujen ostot	-3 223 479	-3 448 834	51 389	-3 386 881	-3 484 542	-3 674 642
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-840 207	-606 832	-158 520	-755 486	-739 966	-746 966
Avustukset	-251 350	-240 605	13 008	-297 558	-237 358	-237 358
Vuokrat	-21 709	-45 870	-10 035	-91 269	-77 469	-61 469
Muut toimintakulut	-34 359	-39 785	-20 750	-107 457	-43 607	-43 607
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 944 144	-8 287 663	157 549	-8 402 504	-8 332 248	-8 739 585
TOIMINTAKATE	-6 348 739	-6 989 921	396 370	-6 794 206	-6 717 449	-7 123 286
Verotulot	3 335 613	3 383 000	72 200	3 675 000	3 748 488	3 748 488
Valtionosuudet	3 345 568	3 491 178	-15 309	3 401 000	3 397 000	3 397 000
Korkotuotot	14 215					
Muut rahoitustuotot	1 505	950	89 400			
Korkokulut	-19 047	-15 000	-1 500	-15 000		
Muut rahoituskulut	-890		-1 000			
VUOSIKATE	328 224	-129 793	540 161	266 794	428 039	22 202
Suunn.mukaiset poistot	-403 118	-398 230		-382 277	-382 277	-382 277
Arvon alentumiset						
TILIKAUDEN TULOS	-74 894	-528 023	540 161	-115 483	45 762	-360 075
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-74 894	-392 465	540 161	-115 483	45 762	-360 075

Tuloslaskelma on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo- ja rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin vuosittaisiin kustannuksiin, lainojen korko- ja rahoituskuluihin sekä suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tuloslaskelman välituloksina esitetään seuraavat tiedot:

- **Toimintakate** osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Toimintakatteella osoitetaan, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelutuotteiden myynti- ja maksutuloilla.

- **Vuosikate** osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate kuvaa rahoituksen riittävyyttä.
- **Tilikauden tulos** on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa (edellistenkausien yli-/alijäämä)

Toimintatuotot

Hailuodon kunnan ulkoisten toimintatuottojen vuodelle 2018 arvioidaan olevan 1 608 298. Tuotoissa tapahtuu 4,67 %:n parannus edellisen vuoden muutettuun talousarvioon ja 0,81 %:n parannus tilinpäätökseen 2016. Talousarvio-vuonna tullaan tekemään rakennusten myyntejä, joiden vaikutus katteeseen on n. 153 000 €

Toimintakulut

Hailuodon kunnan vuoden 2018 ulkoisten toimintakulujen arvioidaan olevan -8 402 504. Toimintakulut lisääntyvät 3,35 % edellisen vuoden talousarvioon ja 5,77 % tilinpäätökseen 2016. Toimintakulujen lisäys talousarvioon 2017 on -272 390 € ja lisäys tilinpäätökseen 2016 -458 360 €. Merkittävimmät kuluerät toimintakuluissa muodostavat henkilö-
löstökulut ja palvelujen ostot.

Henkilöstökulut

Hailuodon kunnan henkilöstökulujen vuonna 2018 arvioidaan olevan 3 763 853 €. Määrärahat tippuvat edelliseen alkuperäiseen talousarvioon verrattuna -141 884 € (-3,63 %).

KuEL –eläkemenoperusteinen maksu vuodelle 2018 on Kevan ennakkotietojen mukaan -88.618 €. Palkkojen sivukuluprosentiksi on arvioitu 21,59 % (KuEL –palkkaperusteinen maksu, työnantajan sosiaaliturvamaksu, työttö-myysvakuutusmaksu ja taloudellinen tuki). Kilpailukyky sopimuksen aiheuttamat Kunta-alan virka- ja työehtosopimus-ten muutokset lomarahana 30 % leikkauksen osalta on huomioitu KT:n ohjeiden mukaisina vuodelle 2018.

Henkilöstökulut lautakunnittain

€	Palkat ja palkkiot	Eläkekulut	Muut hlöstösivukulut
Kunnanvaltuusto	-20 689	-281	-55
Tarkastuslautakunta	-1 210	-20	-3
Keskusvaalilautakunta	-9 180	-301	-60
Kunnanhallitus	-358 461	-74 752	-11 508
Perusturvalautakunta	-1 594 964	-348 216	-55 504
Sivistyslautakunta	-815 461	-165 470	-27 190
Tekninen lautakunta	-228 922	-44 165	-7 441
Hlöstökulut yhteensä	-3 028 887	-633 205	-101 761

Henkilöstökulut kululajeittain

Henkilöstökulut €	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Vakinaisten palkat ja palkkiot	-1 996 579	-2 264 112	312 824	-2 222 058	-2 334 342	-2 404 342
Sijaisten palkat ja palkkiot	-297 014	-191 090	-97 640	-212 998	-198 448	-268 448
Määräaikaisten palkat ja palkkiot	-185 137	-232 595	33 810	-201 961	-222 037	-269 037
Työllistämistuella palkatut	-83 014	-58 907	6 300	-30 600	-30 600	-30 600
Erilliskorvaukset	-216 374	-210 167	6 235	-209 040	-231 040	-231 040
Lomarahat	-129 995	-114 584	-2 575	-96 915	-55 558	-55 558
Luottamushenkilöiden palkkiot	-18 316	-29 195	-14 200	-53 559	-53 319	-53 319
Kokouspalkkiot	-3 195	-5 940	-3 500	-6 000	-5 760	-5 760
Työkorvaukset, tekijänoikeuspa	-2 150	-2 155	-3 400	-2 800	-2 800	-2 800
Muut palkkiot ulkopuolisille	-1 033					
Jaksotetut palkat ja palkkiot	15 696	-1 400	-18 000	-10 956	-1 400	-1 400
Aktivoidut palkat ja palkkiot						
Sairausvakuutuskorvaukset	89 223		20 000	18 000		
Tapaturmakorvaukset	328					
Muut kansaneläkelait.korv.	1 617					
Muut henkilöstömenojen korj.er	-510					
Palkat ja palkkiot	-2 826 453	-3 110 145	239 854	-3 028 887	-3 135 304	-3 322 304
Henkilösivukulut						
KuEl-palkkaperusteinen maksu	-480 886	-518 346	8 157	-500 726	-514 679	-546 001
KuEl-eläkemenoper. maksu	-129 956	-98 381	3 000	-88 618		
KuEl-VARHE maksu	-25 748	-26 686		-24 767	1 809	
VaEl-maksu	-22 567	-12 232		-12 232		
Jaksotetut eläkekulut	3 029			-6 862		
Aktivoidut eläkekulut						
Eläkekulut	-656 128	-655 645	11 157	-633 205	-512 870	-546 001
Työnantajan sosiaaliturvamaksu	-59 855	-36 340	-28	-29 183	-30 143	-31 975
Työttömyysvakuutusmaksut	-53 757	-60 800	-1 005	-58 661	-60 595	-64 279
Tapaturmavakuutusmaksut	24 680	-41 545	32 101	-8 897	-9 170	-9 685
Muut sosiaalivakuutusmaksut		-1 240	-2	-1 188	-1 224	-1 299
Taloudellinen tuki	-1 205	-22	380	-666		
Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut	-323			-3 166		
Aktivoidut sosiaalivakuutusmaksut						
Muut henkilösivukulut	-90 460	-139 947	31 446	-101 761	-101 132	-107 238
Henkilöstökulut yhteensä	-3 573 041	-3 905 737	282 457	-3 763 853	-3 749 306	-3 975 543

Palvelujen ostot (ml. erikoissairaanhoido)

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Palvelujen ostot yhteensä	-3 223 479	-3 448 834	51 389	-3 386 881	-3 484 542	-3 674 642

Palvelujen ostoon on talousarviossa varattu 3,39 milj. €:a. Palveluostot kuntayhtymistä kustannus vuonna 2018 arvioidaan olevan 1 592 500, nousua edellisen vuoden budjetoituun 48 000 €.

Kokonaisuudessaan palvelujen ostojen kustannukset pysyvät edellisen vuoden tasolla.

Leasing-vastuut

Hankinta	tulosalue (joka vastaa vuok- rasta)	hankinta- ajankohta	kokonaiskustannus €	vuosivuokra e/vuosi
KL-kuntahankinnat, rahoitusleasing (200.000 €)				
Palvelinhankinnat	Tietoverkkopalvelut	Hankittu	8 331	1 690 (60 kk)
Kotihoidon auto	Vanhuspalvelut	12/2016-1/2017	29 999	6 090 (60 kk)
Hammashuollon potilastietojärjestelmä	Perusterveydenhuolto	9-12/2017	45 000	6 580 (84 kk)
IT-laitteiston (tietokoneet, ohjelmistot sekä muut opetuksessa käytettävät laitteet) päivittäminen ja täydentäminen	Peruskoulu	01-06/2017	33 040	6 700 (60 kk)
Kiinteistötraktori	Tilapalvelut	1/2017	86 612	10 320 (84 kk)
yhteensä			202 982	
Tukirahoitus				
Kopiokone	Teknisten palveluiden hallinto	1/2017	2 112	44 (48 kk)
Kopiokone, kunnanvirasto	Tietoverkkopalvelut	Hankittu		3 000
Kopiokone, terveyskeskus	Tietoverkkopalvelut	Hankittu		620

Leasing-rahoituksen vuosivuokrat sisältyvät vuokrakuluihin, josta syystä vuokrakulut nousevat 86,2 % edelliseen tilinpäätökseen verrattuna.

Verotulot

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Kunnan tulovero	2 915 758	2 965 000	41 400	3 195 400	3 259 308	3 259 308
Kiinteistövero	326 590	323 000	15 500	354 000	361 080	361 080
Osuus yhteisöveron tuotosta	93 265	95 000	15 300	125 600	128 100	128 100
Verotulot	3 335 613	3 383 000	72 200	3 675 000	3 748 488	3 748 488

Hailuodon kunnan verotuloksi vuodelle 2018 on arvioitu 3 675 000 €. Verotulojen arviointi on tehty Kuntaliiton veroennustekehikkoa apuna käyttäen. Verokertymä vuodelle 2017 on ollut ennakoitua parempi n. 70.000 €. Tulevalle vuodelle veroennustekehikko on arvioinut vielä parempaa verokertymää, siihen ennusteeseen talousarvion laadinnassa on suhtauduttu varovaisesti. Verotulo asukasta kohti laskettuna on 3 700 € ja on parantunut edellisistä vuosista huomattavasti.

Veroprosentit			
	2016	2017	2018
Tulovero	20,00	20,00	20,50
Kiinteistövero			
yleinen	0,95	0,95	0,95
vakituiset asunnot	0,51	0,51	0,51
muut asuinrakennukset	1,51	1,51	1,51
rakentamattomat rak.p	3,00	3,00	3,00
yleishyödylliset yhteisöt	ei määriteltä	0,00	0,00
voimalaitokset	3,10	3,10	3,10

Kunnallisvero

Luonnolliset henkilöt ja kuolinpesät suorittavat kunnallisveroa kunnallisverotuksessa verotettavan ansiotulon perusteella kotikunnan tuloveroprosentin mukaan. Kotikunta on se kunta, jossa verovelvollinen on ollut henkikirjoitettuna verovuoden alussa. Pääomatuloista maksetaan vero ainoastaan valtiolle.

Kunnallisvero on suhteellinen vero. Kunnat päättävät vuosittain soveltamansa kunnallisveroprosentin, valtio päättää muista veron määräytymisperusteista ja verovähennyksistä. Tilitettävän kertymän jakaminen veronsaajille perustuu jako-osuuksiin. Jako-osuudet muodostuvat veronsaajaryhmän jako-osuudesta sekä yksittäisen veronsaajan jako-osuudesta. Jako-osuudet ovat verovuosikohtaisia.

Ansiotuloveroihin liittyvä veronkevennys ei vaikuta kuntien rahoitusasemaan, koska se kompensoidaan valtion-osuusjärjestelmässä. Kilpailukyky sopimus laskee kuitenkin työnantajien sosiaalivakuutusmaksuja ja vastaavasti korottaa palkansaajan lakisääteisiä sosiaalivakuutusmaksuja. Tämä rakenteellinen muutos heikentää kuntien tulopohjaa, sillä maksujen korotukset lisäävät palkansaajien verovähennyksiä ja pienentävät siten kuntien veropohjaa. Lakisääteisten maksujen muutoksia ei kompensoida kunnille tuloveroperusteiden tapaan.

Yhteisövero

Kunnille jaetaan osa yhteisöveron tuotosta kuntakohtaisten jako-osuuksien perusteella. Yhteisöveron perusteet, myös veroprosentin, määrää valtio. Kuntasektorin osuutta yhteisöveron tuotosta voidaan säädellä.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on yksinomaan paikallistason vero. Kiinteistövero määräytyy kiinteistön verotusarvon ja kunnan päättämän veroprosentin mukaan. Maapohja ja rakennukset verotetaan erikseen. Kunnat vahvistavat vuosittain soveltamansa veroprosentit laissa säädettyjen rajojen puitteissa. Suurin osa kiinteistöverosta kertyy yleisestä kiinteistöverosta ja vakituisten asuinrakennusten kiinteistöverosta.

Valtionosuudet

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Kunnan peruspälv. valtionosuus	3 090 596	3 657 737	-530 601	3 584 669	3 580 000	3 580 000
Opetus- ja kultt. muut valtion	-210 628	-166 559	-17 110	-183 669	-183 000	-183 000
Muut valtionosuudet	465 600		532 402			
Valtionosuudet yhteensä	3 345 568	3 491 178	-15 309	3 401 000	3 397 000	3 397 000

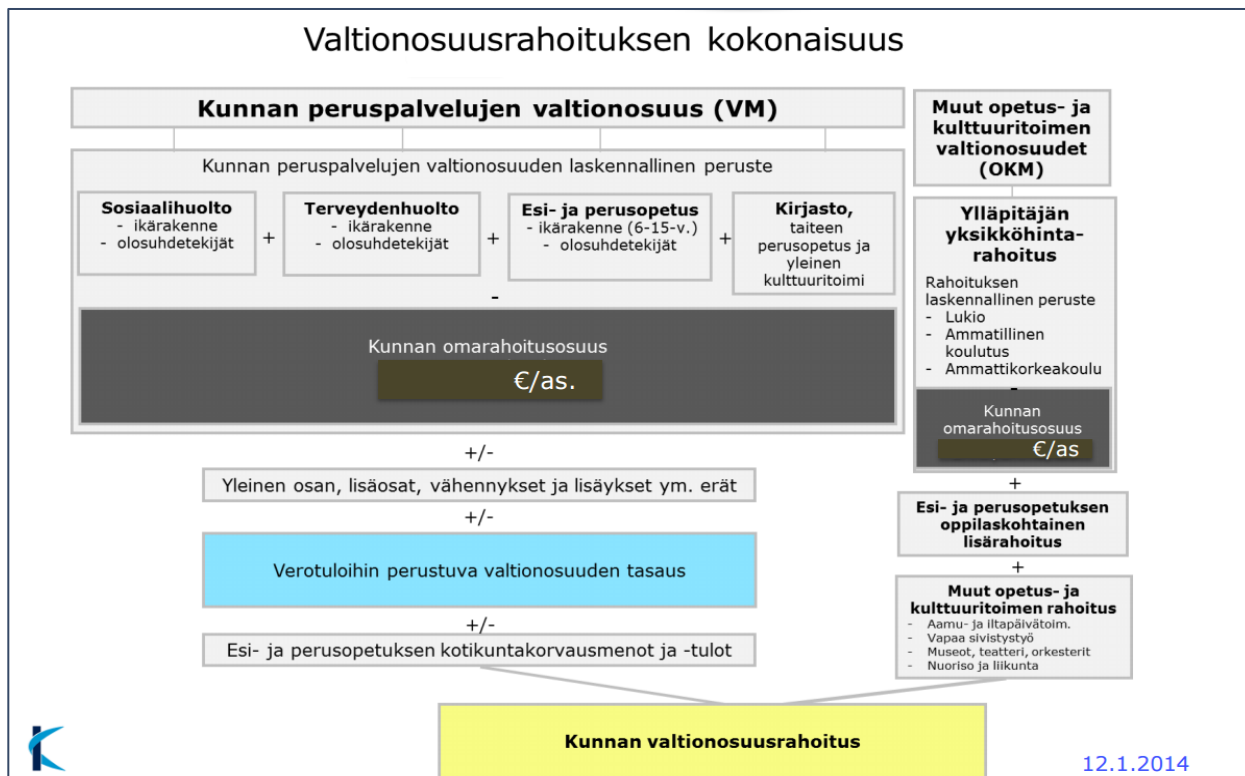
Hailuodon kunnan valtionosuudeksi vuodelle 2018 on arvioitu 3,4 milj. €. Valtionosuuksien arviointi on tehty Kuntaliiton ennako valtionosuuslaskelmaa apuna käyttäen. Valtionosuudet ovat vähemmän päin ennusteiden mukaan.

Valtionosuus asukasta kohti laskettuna on 3 644 €.

Valtionosuusjärjestelmä

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella. Valtionosuusrahoitus on yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan rahoituksen saaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Vuodelle 2017 valtionosuuksiin tehtiin muutoksia. Merkittävimmät muutokset aiheutuvat kilpailukyky sopimuksesta, josta aiheutuu valtionosuuden vähennystä ja veromenetysten kompensoidaan, sekä perustoimeentulotuen rahoituksen ja maksatuksen siirtymisestä Kelalle vuoden 2017 alusta. Perustoimeentulotuen kustannus poistuu kokonaisuudessaan kunnilta ja kunnan rahoitusosuus 50 % otetaan valtionosuutta vähentämällä.

2018	Peruspalvelujen valtionosuus (VM)	Opetustoimen valtionosuus (OKM)
Valtionosuusprosentit, %	25,34	
Kunnan omarahoitusosuudet, €/asukas	3.540	255

Vuosikate

Vuoden 2018 talousarviossa vuosikatteen arvioidaan olevan 266 794 €. Vuosikate paranee edellisen vuoden alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 396 587 €. Vuosikate asukasta kohden on 271 €/asukas. Talousarvion laadintaohjeen mukaisesti vuosikatteen tavoitteeksi oli asetettu +270 000 €.

Rahoitustulot ja -kulut

Rahoitustuottoihin ei ole arvioitu korkotuottoja, koska erikoissijoitusrahastosta ei ole suunniteltu tuloutettavan korkotuottoja vuodelle 2018. Korkokulujen nousu edellisestä tilinpäätöksestä johtuu nousseesta lainamäärästä. Lainamäärä on talousarviota laadittaessa yhteensä 2.507.949 €

Poistot

Investointikulut kirjataan kuluiksi poistoina investoinnin taloudellisena poistoaikana. Poistojen tarkoituksena on kattaa korjausinvestoinnit. Poistot on laskettu kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman (kvalt 23.2.2015 §9) ja kunnanhallituksen hyväksymien hyödykekohtaisten poistoaikojen (khall 30.3.2015 §51) mukaisesti.

Tilikauden tulos

Tilikauden tuloksen arvioidaan muodostuvan tappiolliseksi -115 483 €.

6 Käyttötalousosa tulosalueittain

6.1 Hallintopalvelut

Toimintaympäristöanalyysi

Talousarvio vuodelle 2018 on laadittu tiukaksi kaikki tiedossa olevat muutokset huomioiden. Hallintopalveluiden palveluprosessien työstäminen aloitetaan alkukevään aikana. Prosessikuvausten tekemiseen on varattu resurssi taloussuunnitelmaan, muuttamalla olemassa olevan henkilöstön tehtäväsisältöä tätä työtä varten.

Hallintopalveluiden toimenkuvia ja tehtäväsisältöjä tarkennetaan ja selkeytetään vuoden 2018 aikana. Hallintopalveluihin on varattu taloussuunnitelmassa resurssia talous- ja henkilöstöhallinnon asiantuntijoihin. Näiden henkilöiden tehtäväkuvana on talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien, käytäntöjen ja linjausten laadinta sekä tuottaa raportointiaineistoa ja tukimateriaalia johtamisen tarpeisiin. Tehtäviin sisältyy myös talous- ja henkilöstöhallinnon rutiinitehtävien hoitamista.

Hallintopalveluja työllistää ensi vuonna erityisesti osallistuminen sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun lukuisissa työ-, ohjaus- ja johtoryhmissä sekä lukuisat uudistukseen liittyvät kyselyt, selvitykset ja lausunnot. Näiden tehtävien hoitamiseksi vaaditaan aikaa, jota tulevaisuudessa vapautuu toimivien käytäntöjen ja selkeyden, joustavien ja mielekkäiden tehtäväsisältöjen kautta. Tärkeintä on luoda työkuultuuri, jossa yhdessä kehitetään ja tehdään työtä sujuvammaksi.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Hallintopalvelut vastaa hallinnon palveluprosesseista. Hallintopalvelut tuottaa johtamis-, hallinto-, talous-, henkilöstö-, tietoverkko-, työllisyys-, elinkeino- ja kaavoituspalveluita. Hallintopalvelut vastaa myös kuntien yhteistoiminnan hallinnasta ja kunnan maa- ja metsätiloista sekä vastaa päätösten mukaisesti kuntakonsernin toimintaa ja koordinoi kunnan sidosryhmiä. Kaavoituspalvelut huolehtii strategisen päämäärän saaristolaisen asumisen ja ainutlaatuisen ympäristön mukaisesti asuntotuotantoa ja tavoitellun asukasluvun kasvua tukevan kaavallisen valmiuden. Elinkeinopalvelut vastaa kuntamarkkinoinnin tuottamisesta ja elinkeinopalveluiden tuottamisesta ja kehittämisestä kunnassa.

Hallintopalveluiden tarkoituksena on tuottaa laadukkaita ja ajanmukaisia keskitettyjä palveluita palvelualueille sekä huolehtia kuntien yhteistoiminnassa tuotettujen palveluiden riittävydestä kunnassa. Kaavoituksen tarkoituksena on luoda konkreettiset edellytykset yhdyskuntarakenteen tarkoituksenmukaiselle kehittämiselle eritasoisten kaavojen avulla. Kaavoitus on tärkeä ja tehokas kunnan tavoitteiden toteuttamisen konkreettinen työkalu oleellisena osana muuta kunnan strategian, toiminnan ja talouden suunnittelua. Elinkeinopalveluiden tarkoituksena on tuottaa tavoitettavaa ja kiinnostavaa markkinointiaineistoa kunnasta sekä huolehtia ja kehittää elinkeinojen vaatimien palveluiden saatavuudesta kunnassa.

Palvelualueen yleistavoite

Kunnan toiminnan ja talouden ohjaus sekä yhteensovittaminen kuntastrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

LT10-LT40 ml. sisäiset erät, €	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	319 938	165 700	84 850	322 487	322 487	322 487
Maksutuotot	20					
Tuet ja avustukset	54 198	40 990	-6 160	35 700	25 700	25 700
Vuokratuotot	1 141 923	1 134 134	43 750	1 167 919	1 167 919	1 167 919
Muut toimintatuotot	110 420	250	110 100	153 486	153 486	153 486
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 626 499	1 341 074	232 540	1 679 592	1 669 592	1 669 592
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-321 271	-426 649	93 759	-389 540	-418 739	-428 739
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-78 443	-88 168	15 988	-75 354	-59 533	-63 017
Muut henkilösivukulut	19 545	-18 127	5 296	-11 626	-12 068	-12 394
Palvelujen ostot	-646 895	-735 091	35 190	-738 106	-746 867	-906 967
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-324 074	-148 166	-111 820	-259 587	-241 107	-248 107
Avustukset	-23 705	-70 475	18 875	-70 058	-69 558	-69 558
Vuokrat	-593 201	-598 377	-9 000	-607 454	-607 477	-607 477
Muut toimintakulut	-21 291	-31 635	-16 940	-100 193	-35 693	-35 693
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 989 335	-2 116 688	31 348	-2 251 918	-2 191 042	-2 371 952
TOIMINTAKATE	-362 836	-775 614	263 888	-572 326	-521 450	-702 360
VUOSIKATE	-362 847	-775 614	263 888	-572 326	-521 450	-702 360
TILIKAUDEN TULOS	-373 168	-779 289	263 888	-572 326	-521 450	-702 360

Sitovat tavoitteet

Hyvinvoiva kuntalainen ja laadukkaan palvelut		
Tavoite 2018	Palvelualueen tavoite 2018	Mittari/ arviointi
Monipuoliset palvelut tiedossa ja saavutettavissa viivytyksettä	Tieto palveluista on ajantasaista. Ihmisten palvelutarpeisiin vastataan joustavasti ja heidän tarpeitaan kuullen.	Asukas- ja mökkiläistapaamisten palautteen käsittely

Vahva talous ja motivoitunut hyvinvoiva henkilöstö		
Tavoite 2018	Palvelualueen tavoite 2018	Mittari/ arviointi
Hyvä johtamiskulttuuri ja henkilökunta aktiivinen työyhteisössä	Säännölliset työyhteisöpalaverit. Työntekijät aktiivisia oman työnsä kehittämisessä ja heillä on kokemus, että voivat vaikuttaa työnsä sisältöön.	Henkilöstökysely ja lyhytaikaisten poissaolojen määrä

Saaristolainen asuminen ja ainutlaatuinen ympäristö		
Tavoite 2018	Palvelualueen tavoite 2018	Mittari/ arviointi
Kaavoituksen nopea eteneminen kansallismaisema huomioiden	2-3 kaavaprojekteja käynnistyy vuoden 2018 aikana. Kuntalaiset osallistuvat laajasti kaavoitusprosesseihin.	Strategisen yleiskaavan valmistuminen vuoden sisällä

Luova ja positiivinen yrittäjyysilmasto		
Tavoite 2018	Palvelualueen tavoite 2018	Mittari/ arviointi
Matkailun merkityksen nostaminen pää- töksenteossa	Edistetään matkailua luomalla edellytyk- siä mm. reitistöjen parannus, markki- nointi ja luomalla yhteistyötä eri toimijoi- den kanssa.	Virkamiesten, lautakuntien, hallituksen ja valtuuston itsearviointi

Kunnanvaltuusto

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-13 509	-29 629	-11 791	-38 155	-42 655	-42 655
TOIMINTAKATE	-13 509	-29 629	-11 791	-38 155	-42 655	-42 655

Keskeiset toimenpiteet:

- Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden asettaminen kuntakonsernille
- Luottamushenkilöorganisaation määrittäminen tulevalle vaalikaudelle
- Esityslistojen postituskäytäntöä muutetaan valtuustokauden alussa siten, että siirrytään sähköiseen järjestelmän. Valtuutetuille hankitaan tarvittavat sähköiset työvälineet.
- Hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosan päivittäminen kuntastrategian mukaiseksi
- Palveluprosessin tunnistamisen jatkaminen

Tarkastustoimi

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-15 669	-10 999		-10 031	-10 000	-10 000
TOIMINTAKATE	-15 669	-10 999		-10 031	-10 000	-10 000

Keskeiset toimenpiteet:

- Kunnan hallinnon ja talouden ulkoisesta tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastusyhteisö
- Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Lautakunta valvoo, että talouden tarkastus suoritetaan tehokkaasti ja luotettavasti, ja varmistaa, että kunnan hallinto ja taloudenpito on laillista ja tuloksellista

Vaalit

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ				4 800	4 800	4 800
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ		-4 682	-5 043	-18 471	-18 471	-18 471
TOIMINTAKATE		-4 682	-5 043	-13 671	-13 671	-13 671

Keskeiset toimenpiteet:

- Tulosalueen tehtävänä on vastata vaalien järjestämisestä
- Kuntavaalit toteutetaan ostopalvelua hyödyntäen

Kunnanhallitus

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 065 032	1 008 163	86 600	1 192 865	1 192 865	1 192 865
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-812 513	-602 826	84 648	-698 970	-574 014	-662 923
TOIMINTAKATE	252 519	405 337	171 248	493 895	618 851	529 942

Keskeiset toimenpiteet:

- Osallistutaan aktiivisesti Alueuudistuksen ja Oulun seudun kuntien yhteisiin kehittämishankkeisiin
- Otetaan käyttöön sähköinen ilmoitustaulu
- Päivitetään kuntastrategia keväällä 2018
- Edistetään kunnan johtamiskäytäntöjä yhteistyötä lisääväksi
- Päätöksenteolla tuetaan kunnan strategian mukaista kehittämistä ja tulevaisuuden kunnan toimintamalleja

Hallintopalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	58 885	43 040	-5 760	39 300	29 300	29 300
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-676 732	-775 381	76 675	-628 835	-692 093	-784 094
TOIMINTAKATE	-617 847	-732 341	70 915	-589 535	-662 793	-754 794

Keskeiset toimenpiteet:

- Keskitetyn hallintopalveluprosessin kehittäminen ja käyttöönotto prosesseja tehostaen
- Taloushallinnon ja henkilöstöhallinnon prosessien tehostaminen ja raportointikäytäntöjen luominen
- Tiedonohjaussuunnitelman (ent. arkistonmuodostamissuunnitelman) laatiminen
- Asianhallinnan tehostaminen, ja asianhallintaprosessien kuvaaminen ja käyttöönotto kaikessa kunnan toiminnassa
- Webropol-ohjelmistohankinnan tehokas käyttö asiavalmistelussa
- Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laatiminen ja hyödyntäminen

Kaavoituspalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-76 033	-70 000	23 000	-67 800	-67 800	-67 800
TOIMINTAKATE	-76 033	-70 000	23 000	-67 800	-67 800	-67 800

Keskeiset toimenpiteet:

- Maapoliittisen ohjelman päivittäminen strategian mukaiseksi
- Kaavoitussopimusten periaatteiden hyväksyminen
- Koko kunnan strategisen yleiskaavan saaminen valmiiksi

Elinkeinopalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	502 582	289 871	151 700	442 627	442 627	442 627
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-394 879	-623 171	-136 141	-789 656	-786 009	-786 009
TOIMINTAKATE	107 703	-333 300	15 559	-347 029	-343 382	-343 382

Keskeiset toimenpiteet:

- Siikamarkkinoiden järjestäminen
- Laaditaan kunta- ja tonttimarkkinoinnin yleisesitteet
- Hyödynnetään Oulun alueen paikallislehtiä lehtimainonnassa
- Aktiivisesti mietitään keinoja elinkeinoelämän edistämiseksi Hailuodossa

6.2 Perusturvapalvelut

Toimintaympäristöanalyysi

Perusturvapalvelut vastaa terveyskeskuksen/vastaanoton ja suun terveydenhoidon, vanhuspalveluiden, kotihoidon, sosiaalipalveluiden sekä puhdistus- ja ruokapalveluista. Perusturvapalveluihin tulee vaikuttamaan suunnitelmakaudella hyvin suuresti koko maan laajuinen sosiaali- ja terveydenhuollon maakuntauudistus, joka tuo muutoksia sekä palveluihin että asiakkaan valinnanvapauteen. Perusturvapalveluissa valmistaudutaan siirtämään SOTE-palvelut vuoden 2020 alusta alkaen Pohjois-Pohjanmaan maakunnan järjestettäväksi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tulee jäämään kunnan vastuulle. Toiminnan johtamisessa ja operatiivisessa toiminnassa luodaan tiiviimpiä yhteistyökanteita ja toimintamalleja talousarviovuoden ja suunnitteluvuosien aikana. Hyvinvointityö on keskeinen painopistealue kaikessa toiminnassa, jonka tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Perusturvapalvelut tarjoavat kuntalaisille lainsäädännön mukaiset sosiaali- ja terveyspalvelut. Sosiaali- ja terveyspalvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia, sosiaalisten verkostojen kehittymistä sekä tukevat elämänhallintaa elämän eri vaiheissa. Toiminnan suuntaamiseen vaikuttavat palvelujen kysyntä, toimintaympäristö, toimintaa ohjaava lainsäädäntö ja valtakunnalliset linjaukset. Sosiaalityön palveluihin kuuluvat aikuissosiaalityö, lastensuojelu, lastenvalvonta, toimeentulotuki, kehitysvammahuolto, vammaispalvelut, päihdetyö, kuntouttava työtoiminta sekä sosiaalipäivystys. Sosiaalityön palveluiden tehtävänä on tukea ja auttaa yksilöitä ja perheitä ohjauksella ja neuvonnalla sekä järjestämällä tarvittaessa erilaisia tukitoimia. Terveyspalveluiden palveluihin kuuluvat terveysneuvonta, vastaanottotoiminta, kuntoutus, suun terveydenhuolto, kouluterveydenhuolto, mielenterveyspalvelut ja erikoissairaanhoido.

Vanhuspalvelut tarjoaa ikääntyneille kuntalaisille lainsäädännön mukaiset laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Tavoitteena on edistää ja ylläpitää ikääntyneiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä sekä tukea kotona asumista. Palveluissa painotetaan avohuollon palveluja ja ennaltaehkäiseviä, hyvinvointia ja osallisuutta edistäviä palveluja. Perusturvapalveluissa ei ole vuodelle 2018 rakenteellisia muutoksia. Keskeisiä toiminnallisia muutoksia tai uudistuksia ovat 1) valmistautuminen sote-palvelujen siirtoon maakunnalle 2) lapset puheeksi-työmenetelmän käytön vahvistaminen ja osallistuminen LAPE-hankkeeseen 3) sosiaalihuollon asiakastietovarannon (Kansa) käyttöönottoon varautuminen ja Efficacy-yksilöasiakasohjelman käyttöönoton vahvistaminen 4) kokonaisvaltaisen vanhustyön toteuttaminen painottaen ikäihmisten kotihoidon kehittämistä ja vahvistamalla ikäihmisten päivätoimintaa ja omaishoitoa. Toiminnan perustana ovat hyvinvointia tukevat väestön saatavilla olevat palvelut.

Toiminnan perustana ovat hyvinvointia tukevat väestön saatavilla olevat palvelut.

Palvelualueen yleistavoite

Perusturvapalveluiden yleistavoitteena on käytettävissä olevien resurssien puitteissa huolehtia kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista. Perusturvapalvelut tarjoaa kuntalaisille lainsäädännön mukaisesti laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Tavoitteena on edistää ja ylläpitää asukkaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveydentilaa sekä asukkaiden ja yhteisön sosiaalista turvallisuutta ja toimintakykyä. Keskeinen tavoite tuleville vuosille on yhteistyö sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden kesken.

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

LT50 ml. sisäiset erät, €	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	206 828	200 435		210 233	210 233	211 733
Maksutuotot	422 220	418 825	1 000	419 879	419 879	419 879
Tuet ja avustukset	46 229	18 900	6 781	17 800	21 800	21 800
Vuokratuotot	63 724	84 108		83 283	95 784	95 784
Muut toimintatuotot	10 507	12 250	1 500	5 250	5 250	5 250
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	749 508	734 518	9 281	736 445	752 946	754 446
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-1 580 439	-1 708 474	116 095	-1 594 964	-1 651 022	-1 828 022
Eläkekulut	-373 198	-369 200	-10 800	-348 216	-275 859	-305 506
Muut henkilösivukulut	-69 127	-77 507	14 457	-55 504	-53 787	-59 567
Palvelujen ostot	-2 225 392	-2 289 960	-19 101	-2 272 112	-2 274 412	-2 304 412
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-214 962	-228 670	-3 000	-236 320	-237 270	-237 270
Avustukset	-182 356	-123 630	-5 867	-120 500	-120 800	-120 800
Vuokrat	-331 348	-319 633	-6 035	-324 414	-228 630	-228 630
Muut toimintakulut	-5 288	-3 350	-3 710	-2 350	-2 600	-2 600
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-4 982 110	-5 120 424	82 039	-4 954 380	-4 844 380	-5 086 807
TOIMINTAKATE	-4 232 602	-4 385 906	91 320	-4 217 935	-4 091 434	-4 332 361
VUOSIKATE	-4 232 616	-4 385 906	91 320	-4 217 935	-4 091 434	-4 332 361
Suunn.mukaiset poistot	-23 796	-12 278				
TILIKAUDEN TULOS	-4 256 412	-4 398 184	91 320	-4 217 935	-4 091 434	-4 332 361

Sitovat tavoitteet

Hyvinvoiva kuntalainen ja laadukkaat palvelut		
Tavoite 2018	Palvelualueen tavoite 2018	Mittari/ arviointi
Palvelut edistävät asukkaiden omaehtoista toimintaa ja kannustavat aktiiviseen elämäntapaan	Työllisyyttä edistävä monialainen palvelutoiminta tukee työllistymis- ja koulutusmahdollisuuksia sekä työkykyarviointeja Kuntouttavan työtoiminta on vakiintunut toimintamalli	Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen aktiivisuus THL:n viisarin lukemat Huoltosuhde ja taloudellinen huoltosuhde Koulutustaso Kuntatiedotteen terveystietojen määrä Hyvinvointitapahtumien määrä
Perheitä ja kotona asumista tuetaan ennaltaehkäisevästi, varhaisesta vuorovai- kutuksesta huolehtien	Lapsiperheiden tilapäinen kotipalvelu toteutuu	Hyvinvointikertomuksen indikaattorit.
lastensuojelutoimien tarve vähenee	Avohuollon tukitoimet vastaavat tarvetta Perhe- ja kasvatusneuvolatyötä pystytään tarjoamaan kuntalaisille	Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 – 17 vuotiaat % vastaavan ikäisestä väestöstä Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä 0 – 17 –vuotiaita vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä
Mielenterveysasiakkuuksien ennaltaehkäisy	Mielenterveysongelmat ja asiakkuudet vähenevät	Rekrytoidaan mielenterveyshoitaja
Tuotetaan ateriapalvelut ravitsemussuositusten mukaisesti	Kansansairaudet vähenevät	Kuntalaiset voivat paremmin, terveydenhuollon menot laskeva

Vahva talous ja motivoitunut hyvinvoiva henkilöstö		
Tavoite 2018	Palvelualueen tavoite 2018	Mittari/ arviointi
Työllistämistukien avulla tuetaan työllisyyden parantumista, työttömyysprosentti alle 8 %	Uusien palvelumuotojen kehittäminen työllistämiseen toteutuu osana seudullista työllisyyspalvelujen kehittämishanketta, johon Hailuoto kuuluu	Työttömyysaste % Pitkäaikaistyöttömät % työttömistä Nuorisotyöttömät %
Hyvä johtamiskulttuuri ja luodaan henkilökunnan yhteiset säännöt	Pidetään huolta sisäisestä tiedonkulusta	Työmarkkinatuen määrä (€/vuosi) ns. sakkomaksu Henkilöstökysely ja lyhytaikaisten poissaolojen määrä

Saaristolainen asuminen ja ainutlaatuinen ympäristö		
Tavoite 2018	Palvelualueen tavoite 2018	Mittari/ arviointi
Tuetaan ja kannustetaan kuntalaisia liikumiseen mm. kunnan järjestämiä liikuntapalveluita käyttämällä	Terveet ja hyvinvoivat kuntalaiset	Kuntalaisten psyykkinen ja fyysinen terveydentila paranee Sairastavuus vähenee

Luova ja positiivinen yrittäjyysilmasto		
Tavoite 2018	Tavoite 2017	Mittari/ arviointi
Kunta kannustaa asukkaiden kouluttautumista ja työllistymistä paikkakunnalla olemassa oleviin yrityksiin Ennalta ehkäistään syrjäytymistä	TYP-toiminta vakiintuu Aktivointisuunnitelmat tehdään moniammatillisessa yhteistyössä	Aktivointisuunnitelmien määrä Nuorten kesätyöllistettyjen määrä

Perusturvahallinto

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	860	0		0	0	0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-82 814	-86 479	-19 001	-93 550	-92 980	-92 980
TOIMINTAKATE	-81 954	-86 479	-19 001	-93 550	-92 980	-92 980

Keskeiset toimenpiteet:

- Osallistutaan sote – valmisteluun, PoPster – hanke
- Osallistutaan lapsiperheiden muutosohjelmaan, LAPE – hanke
- Osallistutaan iäkkäiden palvelujärjestelmän kehittämiseen
- Osallistutaan hyvinvointikertomuksen valmisteluun
- Organisaatiouudistukseen liittyvät toimenpiteet tukevat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamista ja poikatoiminnallista hyvinvointityötä
- Johtamisen kehittäminen

Sosiaalipalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	49 974	13 620		2 400	6 400	6 400
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-491 066	-453 509	-6 335	-391 540	-442 261	-442 261
TOIMINTAKATE	-441 092	-439 889	-6 335	-389 140	-435 861	-435 861

Keskeiset toimenpiteet:

- Sosiaalipalveluissa jatketaan sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen ja toimintatapojen kehittämistä.
- Sosiaalihuollon yksilöohjelman käyttöönotto on tapahtunut 1.1.2017 alkaen, jota jatketaan edelleen vuoden 2018 aikana.
- Varaudutaan kansalliseen sosiaalihuollon asiakastietovarannon (Kansa) käyttöön ottoon. Sosiaalihuollon valtakunnallinen tietojärjestelmäpalvelu ja määrämuotoinen kirjaaminen = Kansa-hanke.
- Sosiaalityöntekijän työpanos vuoden 2018 alusta on 100 %. Lisäyksellä turvataan kuntalaisten sosiaalipalveluiden saanti ja varmistetaan lain vaatimien palveluiden antaminen Hailuodossa.
- Koulukuraattoripalvelut siirtyvät vuoden 2018 alusta sivistystoimeen.
- Osallistutaan sote – valmisteluun
- Osallistutaan lapsiperheiden muutosohjelmaan, LAPE – hanke

Vanhuspalvelut**Tulosalueen sitovuus valtuustoon**

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	208 209	241 998	1 000	228 033	240 534	242 034
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 474 295	-1 600 057	95 493	-1 481 826	-1 325 339	-1 481 360
TOIMINTAKATE	-1 266 086	-1 358 059	96 493	-1 253 793	-1 084 805	-1 239 326

Keskeiset toimenpiteet:

- Toteutetaan henkilöstön joustavaa käyttöä palvelukoti Saarenkartanon ja kotihoidon välillä
- Kehitetään erityisesti kotihoitoa ja omaishoitoa sekä omaishoitajuutta tukevia toimintatapoja
- Selvitetään mahdollisuudet siirtää lääkkeissä koneelliseen annosjakeluun tehostetussa palveluasumisessa ja kotihoidossa.

Terveyspalvelut**Tulosalueen sitovuus valtuustoon**

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	89 849	99 885	6 781	101 700	101 700	101 700
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 523 970	-2 569 026	30 022	-2 555 098	-2 555 318	-2 641 724
TOIMINTAKATE	-2 434 121	-2 469 141	36 803	-2 453 398	-2 453 618	-2 540 024

Keskeiset toimenpiteet:

- perusterveydenhuollon palveluiden tuottaminen kunnan omana toimintana eli lähipalveluna kustannustehokkaasti
- lakisääteisen hoitotakuun toteutuminen sisältäen kuntalaisten tehokkaan hoitoon pääsyn
- terveyspalveluiden toteuttamisvastuu toteutuu vastaavan lääkärin ja vastaavan lääkärin toimesta kunnan hallintosäännön ja voimassa olevien lakien mukaisesti.
- selvitetään yhden sairaanhoitajan lisäkoulutusta rajoitetun lääkkeenmääräysoikeuden piiriin
- päihde- ja mielenterveysasiakkaiden ryhmätoimintaa jatketaan yhdessä seurakunnan kanssa kaksi kertaa kuukaudessa

Tukipalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	400 616	379 015	1 500	404 312	404 312	404 312
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-409 964	-411 353	-18 140	-432 366	-428 482	-428 482
TOIMINTAKATE	-9 348	-32 338	-16 640	-28 054	-24 170	-24 170

Keskeiset toimenpiteet:

- tuotetaan laadukkaita ruoka- ja puhdistuspalveluja
- kerätään palautetta ja hyödynnetään sitä kehittämistyössä

6.3 Sivistyspalvelut

Toimintaympäristöanalyysi

Hailuodon kunnan sivistyspalveluja järjestetään pienen kunnan saaristo-olosuhteissa, jotka tarjoavat sekä mahdollisuuksia että haasteita toiminnan järjestämiselle. Luonto on lähellä, palvelujen infrastruktuuri on pääosin ajanmukaista ja yleiset elinolosuhteet ovat kaupunkioloihin verrattuna rauhalliset ja väljät. Eri palveluiden toimijoilla on organisaation pienuudesta johtuen mahdollista toimia välittömässä ja tiiviissä yhteistyössä. Toisaalta saaristo-olosuhteista seuraa rajalliset mahdollisuudet suurempien ympäristökuntien tarjoamien monipuolisempien harrastus- ja kulttuuripalvelujen sekä esi- ja perusopetuksen oppilashuollollisten palvelujen piiriin.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Hailuodon kunnan kuntastrategian 2025 mukaan Hailuoto tarjoaa laadukkaat julkiset ja yksityiset palvelut. Sivistyspalveluihin kuuluvat varhaiskasvatus ja esiopetus, perusopetus, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, kansalais- ja musiikkiopisto, kirjasto, museo sekä kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut. Palvelujen tarkoituksena on turvata sivistystoimen peruspalvelut, edistää kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä, elämänhallintaa, tietojen ja taitojen karttumista sekä tarjota kulttuurikokemuksia Hailuodon omaleimaisuutta painottaen. Varhaiskasvatuspalvelut ja perusopetus järjestetään voimassaolevan lainsäädännön perusteella ja huomioiden uudet opetussuunnitelmien perusteet. Perusopetuksen oppilashuollossa tehdään yhteistyötä perusturvapalvelujen kanssa. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut järjestetään pääosin kunnan omana palveluna.

Palvelualueen yleistavoite

Hailuodon sivistysosaston tärkeimmät painopistealueet talousarviovuonna ovat:

- 1 Perusopetuksen opetussuunnitelman uudistaminen (uudistustyö tulee jatkumaan vuoteen 2019 saakka).
- 2 Perusopetuksen IT-laitteiston ja ohjelmistojen ajantasaistamisen jatkaminen.
- 3 Oppilashallinnon ohjelmien ajanmukaistaminen ja käyttöönotto.
- 4 Varhaiskasvatuksen asiakasjärjestelmän käyttöönotto.
- 5 Ryhmäperhepäivähoitokoti Tuomikan muuttaminen päiväkotiosastoksi.
- 6 Kunnan varhaiserityisopettajan palveluiden järjestäminen päiväkodin osastomuutosten yhteydessä.
- 7 Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kansainvälisen toiminnan käynnistäminen ja verkostoituminen.
- 8 Osallistuminen lapsi- ja perhetyön muutosohjelmaan LAPE-hankkeeseen teemalla Hyvä kasvuyhteisö.
- 9 Hyypän hiihtoladun kehittämisen edellytyksenä olevan maanomistuksen yhtenäistämishankkeen eteneminen.
- 10 Kuntalaisten käytössä olevien lainauspalvelujen laajentaminen jatkuu Koha-järjestelmän käytön edellyttämän Koha-Suomi Oy:n osakkuuden myötä mm. alueellinen e-kirjasto.

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

LT60 ml. sisäiset erät, €	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	7 723	3 500		3 500	3 500	3 500
Maksutuotot	50 712	44 900		44 900	44 900	44 900
Tuet ja avustukset	1 404	8 000		8 300	8 300	8 300
Vuokratuotot	17 410	27 196		27 196	27 196	27 196
Muut toimintatuotot	353					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	77 602	83 596		83 896	83 896	83 896
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-755 837	-765 890		-815 461	-836 621	-836 621
Eläkekulut	-164 304	-154 814		-165 470	-139 420	-139 420
Muut henkilösivukulut	-33 312	-34 712	8 235	-27 190	-27 858	-27 858
Palvelujen ostot	-247 462	-277 918		-294 312	-305 197	-305 197
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-54 886	-50 740		-53 145	-55 155	-55 155
Avustukset	-45 151	-46 500		-47 000	-47 000	-47 000
Vuokrat	-465 789	-437 133		-479 258	-475 451	-475 451
Muut toimintakulut	-3 366	-3 400		-3 414	-3 814	-3 814
		-1 771				
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 770 107	107	8 235	-1 885 250	-1 890 516	-1 890 516
TOIMINTAKATE	-1 692 505	511	8 235	-1 801 354	-1 806 620	-1 806 620
VOOSIKATE	-1 692 505	511	8 235	-1 801 354	-1 806 620	-1 806 620
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-4 634	-4 634		-4 634	-4 634	-4 634
Arvonalentumiset						
		-1 692				
TILIKAUDEN TULOS	-1 697 139	145	8 235	-1 805 988	-1 811 254	-1 811 254

Sitovat tavoitteet

Hyvinvoiva kuntalainen ja laadukkaan palvelut		
Tavoite 2018	Palvelualueen tavoite 2018	Mittari/ arviointi
Monipuoliset palvelut tiedossa ja saavutettavissa viivytyksettä	Peruspalveluiden kehittäminen tämän hetken tarpeita vastaavaksi: vuorohoito varhaiskasvatuksessa, oppilashuollon palvelut koulussa, kirjastojärjestelmä Kulttuuritoiminnan jatkuvuus Yhteistoimintahankkeiden käynnistys lähikuntien kanssa	Päiväkoti Onnensaaren ja ryhmäperhepäiväkoti Tuomikan yhdistäminen yhdeksi päiväkodiksi 1.8.2018. Uudet rekrytoinnit varhaiskasvatuksessa Kulttuuritapahtumat Tapahtumakalenteri Kirjastohankkeen toteuttaminen yhteistyössä Limingan sivistystoimen kanssa Valtionavustukset

Vahva talous ja motivoitunut hyvinvoiva henkilöstö		
Tavoite 2018	Palvelualueen tavoite 2018	Mittari/ arviointi
Hyvä johtamiskulttuuri ja henkilökunta aktiivinen työyhteisössä	Osallisuuden ja vaikuttamisen mahdollisuuksien turvaaminen Selkeä vastuualueiden jako Vuosisuorituksen ennakointi ja suunnittelu Esimiehen läsnäolo	Toimiva yhteistyörakenne: säännöllinen kokousaikataulukko, tiimipalaverit, sivistyspalveluiden yhteinen kokous n. 1krt/2kk, kirjaukset nähtävillä Vuosisuunnitelmat: vaka, koulu, ap-ip, tapahtumakalenteri, viikkotiedote Yksilölliset ja ryhmäkehityskeskustelut Henkilöstökysely ja lyhytaikaisten poissaolojen määrä

Saaristolainen asuminen ja ainutlaatuinen ympäristö		
Tavoite 2018	Palvelualueen tavoite 2018	Mittari/ arviointi
Kaavoituksen nopea eteneminen kansallismaisema huomioiden	Asiakkaiden mm. lasten, nuorten ja vanhempien osallistaminen suunnitteluun	Suunnitellut tuotokset

Luova ja positiivinen yrittäjyysilmasto		
Tavoite 2018	Palvelualueen tavoite 2018	Mittari/ arviointi
Matkailun merkityksen nostaminen päätöksenteossa	Hyypän reitistöjen reittitoimitus Kansainvälisen yhteistoiminnan aloittaminen ja verkoston kehittäminen perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa. Yrittäjäkasvatus	Virkamiesten, lautakuntien, hallituksen ja valtuuston itsearviointi Valtionavustukset, yhteistyön arviointi Yrityskylätoimintaan osallistuminen

Sivistyshallinto

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-24 211	-25 970	200	-28 173	-28 628	-28 628
TOIMINTAKATE	-24 211	-25 970	200	-28 173	-28 628	-28 628

Keskeiset toimenpiteet:

- määritellään työn vaativuuden arvioinnit
- verkostoituminen ja yhteistyön tekeminen ympäristökuntien sivistyspalvelujen kanssa
- osallistuminen alueellisiin sivistyspalvelufoorumeihin ja koulutuksiin
- palvelualueelle rekrytoidaan palvelualueesihteeri.

Perusopetus

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	20 322	32 310		32 310	32 310	32 310
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 053 803	-1 020 774	4 931	-1 121 985	-1 113 708	-1 113 708
TOIMINTAKATE	-1 033 481	-988 464	4 931	-1 089 675	-1 081 398	-1 081 398

Keskeiset toimenpiteet:

- oppilashuollon rakenteiden uudistamisen pysyvyys ja aktiivinen yhteistyö yli hallintokuntarajojen
- säännölliset vanhempainoimikunnan tapaamiset
- IT-laite- ja ohjelmistohankinnat

- Perusopetuksen kansainvälisen toiminnan käynnistäminen ja yhteistyöverkoston rakentaminen

Nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	14 010	10 786		10 786	10 786	10 786
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-280 736	-308 856	908	-277 811	-274 182	-274 182
TOIMINTAKATE	-266 726	-298 070	908	-267 025	-263 396	-263 396

Keskeiset toimenpiteet:

- käynnistetään Hyypän hiihtoladun maanomistuksen yhtenäistämishanke
- käynnistetään selvitys urheilukentän perusparantamisesta:
 1. keskikentän kunnostus ja maa-aineksen vaihtaminen -> kivituhka tms.
 2. juoksuratojen kunnostus; ratojen tasoitus, murske, ratareunukset, rikkaruohojen poisto koko urheilukentältä
 3. hyppy- ja heittopaikkojen kunnostus
 4. lisäksi voidaan ajatella toiselle pituushyppypaikalle lentopallokenttää (beach volley)

Urheilukentän perustukset ovat hyvässä kunnossa, imee hyvin vettä. Kenttä on kuitenkin epätasainen ja siinä oleva maa-aines liian pehmeää esim. jalkapallon tai pesäpallon pelaamiseen. Kenttä on lähinnä koululaisten käytössä. Vapaa-ajalla varsinkin jalkapallo on erittäin suosittua Hailuodossa, mutta myös pesäpalloa haluttaisiin pelata.

Kentän päällyste on kerrostunut vähäisen ja pinnallisen lanauksen vuoksi ja se ei kestä pelaamista.

Perusparantamisen hinta-arvioita on vaikea tehdä tässä vaiheessa.

Varhaiskasvatus

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	43 270	40 500		40 800	40 800	40 800
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-411 357	-415 507	2 196	-457 281	-473 998	-473 998
TOIMINTAKATE	-368 087	-375 007	2 196	-416 481	-433 198	-433 198

Keskeiset toimenpiteet:

- Asiakasjärjestelmän hankkiminen
- Tasa-arvoisten palvelujen tuottaminen kaikille varhaiskasvatusikäisille muuttamalla ryhmäperhepäiväkotia päiväkotiosastoksi
- Varhaiserityisopettajan palvelut
- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin on valmisteilla lakimuutos. Sisaralennusta ehdotetaan alennettavaksi nykyisestä 90 prosentista 50 prosenttiin. Lisäksi pieni- ja keskituloisilta perittävät asiakasmaksut pienenisivät. 1.8.2018 tehdään varhaiskasvatusmaksuihin myös indeksitarkastus. Muutokset vaikuttavat varhaiskasvatuksen toimintatuottoihin asiakasmaksujen osalta.

6.4 Tekniset palvelut

Toimintaympäristöanalyysi

Teknisten palveluiden tulosalueita ovat

- teknisten palveluiden hallinto
- yhdyskuntapalvelut
- rakennusvalvontapalvelut
- tilapalvelut
- lämmöntuotantopalvelut

Tekniset palvelut vastaa mm. kaavateiden, yksityisteiden (avustukset ja talvikunnossapito), satamien, reitistöjen, taukotupien, jäteasemien, lentopaikan sekä yleisten alueiden hoidosta ja kunnossapidosta. Lisäksi tekniset palvelut huoltaa ja kunnossapitää palvelualueiden rakennukset, asunnot, vuokratut toimitilat sekä Marjaniemen rakennukset. Tekniset palvelut vastaa myös lämpölaitoksen kokonaisvaltaisesta hoidosta ja huollosta mukaan lukien biopolttoaineen hankinta. Tekninen johtaja valmistelee teknisen lautakunnan käsittelemät asiat, vastaa rakennusvalvonnasta sekä vastaa kunnan kaavoittajalle kuuluvista tehtävistä.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Palvelualueen tehtävinä on huolehtia:

Teknisten palvelujen hallinnon tulosalueella

- teknisen lautakunnan viranomaistehtävistä ja koko palvelualueen hallintopalveluista

Yhdyskuntapalvelujen tulosalueella

- kaavoituksen valmistelusta
- liikenneväylistä (kunnan toimialaan kuuluvat asiat)
- satamista ja lentopaikasta
- jäteasemista ja lentopaikasta
- retkeilyreiteistä ja taukotuvista

Rakennusvalvontapalvelujen tulosalueella

- rakennustoiminnan valvonnasta ja ohjauksesta
- rakennuslupien myöntämisestä
- viranomaiskatselmusten suorittamisesta
- kiinteistörekisterin ylläpidosta

Tilapalvelujen tulosalueella

- kunnan kiinteistöjen isännöinnistä ja kunnossapidosta
- asuntojen ja huoneistojen vuokrauksesta ja vuokrasopimusten laatimisesta
- markkinointiasioista (asuminen, rakennuspaikat)
- käyttäjäpalveluista
- jätehuollosta
- osoiterekisterin ja avainrekisterin ylläpidosta
- kunnan omien rakennusprojektien rakennuttajatehtävistä (jos toteutus omana työnä)

Lämmöntuotantopalvelujen tulosalueella

- lämpölaitoksen ja kaukolämpöverkoston hoidosta ja huollosta
- hakkeen hankinnasta ja asianmukaisesta varastoinnista

Palvelualueen yleistavoite

Teknisten palveluiden yleistavoitteina on käytettävissä olevien resurssien puitteissa huolehtia mahdollisimman huolellisesti ja kustannustehokkaasti kaavoituksen valmistelusta, rakennusvalvonnan ja sen eri palveluiden joustavasta toiminnasta, yhdyskuntapalveluista, lämpöenergian tuotannosta, kunnan kiinteistöjen ja eri vastuualueiden taloudellisesti järkevästä ja määrätietoisesta hoidosta ja huollosta sekä tilojen vuokrauksesta.

Palvelualueen tärkeimpänä tavoitteena on vahvistaa itsenäisen Hailuodon kunnan teknisiä palveluita ja kehittää niiden toimintaa ja toimintamalleja eri osa-alueilla siten, että eri tulosalueiden alaiset tehtävät ja toimenpiteet voidaan hoitaa omana työnä tai paikallisin ostopalveluin mahdollisimman nopeasti, laaja-alaisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Tekniset palvelut pyrkivät osaltaan turvaamaan kunnallisen toimivallan sekä kaavoituksesta että eri lupaprosesseista päätettäessä.

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

LT70 ml. sisäiset erät, €	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Myyntituotot	132 173	110 797		118 997	118 997	118 997
Maksutuotot	10 311	15 000	-3 000	17 100	17 100	17 100
Tuet ja avustukset						
Vuokratuotot	1 631 295	1 559 879		642 109	642 109	595 669
Muut toimintatuotot	1 938	300		300	300	300
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 775 717	1 685 976	-3 000	778 506	778 506	732 066
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-168 906	-209 132	30 000	-228 922	-228 922	-228 922
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-40 183	-43 463	5 969	-44 165	-38 058	-38 058
Muut henkilösivukulut	-7 566	-9 601	3 458	-7 441	-7 419	-7 419
Palvelujen ostot	-298 854	-335 840	35 300	-287 624	-364 124	-365 705
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-331 844	-263 303	-43 700	-290 481	-290 481	-290 481
Avustukset	-138			-60 000		
Vuokrat	-984 612	-964 127	5 000	-60 964	-46 964	-30 964
Muut toimintakulut	-4 414	-1 400	-100	-1 500	-1 500	-1 500
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 836 517	-1 826 866	35 927	-981 097	-977 468	-963 049
TOIMINTAKATE	-60 800	-140 890	32 927	-202 591	-198 962	-230 983
VUOSIKATE	-60 800	-140 890	32 927	-202 591	-198 962	-230 983
Suunn.mukaiset poistot	-364 365	-377 643		-377 643	-377 643	-377 643
TILIKAUDEN TULOS	-425 165	-518 533	32 927	-580 234	-576 605	-608 626

Sitovat tavoitteet

Hyvinvoiva kuntalainen ja laadukkaan palvelut		
Tavoite 2018	Palvelualueen tavoite 2018	Mittari/ arviointi
Monipuoliset palvelut tiedossa ja saavutettavissa viivytyksettä	Osallistutaan yhtenä palvelualueena kuntalais- ja mökkiläistapahtumiin. Tiedotetaan tapahtumissa palvelualueen ajankohtaisista asioista. Tiedotetaan palvelualueen palveluista ja ajankohtaisista asioista kuntalaisille sekä vapaa-ajan asukkaille. Lisäresurssin rekrytointi teknisiin palveluihin. Lomien porrastus.	Asukas- ja mökkiläistapaamisten palautteen käsittely. Materiaalia työstetty tapahtumiin. Tiedotteet kotisivuilla ja kuntatiedotteessa. Uusina rekrytointina kiinteistöpäällikkö, palvelualueen sihteeri sekä määräaikainen projektisuunnittelija. Palvelua aina saatavilla, asiakaspalaute.

Vahva talous ja motivoitunut hyvinvoiva henkilöstö		
Tavoite 2018	Palvelualueen tavoite 2018	Mittari/ arviointi
Hyvä johtamiskulttuuri ja henkilökunta aktiivinen työyhteisössä	Teknisten palveluiden henkilöstön kehityskustelujen järjestäminen. Teknisen johtajan JEAT-tutkinto hyväksytty. Palvelualueen sisäiset palaverit keran kuukaudessa.	Henkilöstökysely ja lyhytaikaisten poissaolojen määrä. Kehityskustelut pidetty. Hyväksytty tutkintotodistus. Palaverimuistiot laadittu.

Saaristolainen asuminen ja ainutlaatuinen ympäristö		
Tavoite 2018	Palvelualueen tavoite 2018	Mittari/ arviointi
Kaavoituksen nopea eteneminen kansallismaisema huomioiden	Strategisen yleiskaavan valmistelu hyväksyntäkäsittelyyn. Marjaniemen Nokan asemakaavan muutoksen ja laajennuksen valmistelu ehdotusvaiheeseen.	Strategisen yleiskaavan valmistuminen vuoden 2018 aikana. Marjaniemen asemakaavan muutoksen ja laajennuksen kaavaehdotus nähtävillä vuoden 2018 aikana.

Luova ja positiivinen yrittäjyysilmasto		
Tavoite 2018	Palvelualueen tavoite 2018	Mittari/ arviointi
Matkailun merkityksen nostaminen päätöksenteossa	Hyväksytään lautakunnassa reitistöjen, taukotupien ja liikunta-alueiden sekä muiden yleisten alueiden uudet suunnitelmat ja niiden kehittämistavoitteet sekä rekrytointitarpeet.	Virkamiesten, lautakuntien, hallituksen ja valtuuston itsearviointi. Lautakunnan päätösten sisältö.

Teknisten palveluiden hallinto

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ		1 540		1 540	1 540	1 540
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-119 417	-159 636	47 828	-187 804	-182 025	-182 025
TOIMINTAKATE	-119 417	-158 096	47 828	-186 264	-180 485	-180 485

Keskeiset toimenpiteet:

- määritellään teknisten palveluiden prosessikuvaukset ja työn vaativuuden arvioinnit
- selvitetään SOTE- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia kunnan toimintaan kiinteistöomaisuuden näkökulmasta
- valmistellaan koko saaren kattava strateginen yleiskaava kunnanhallitukselle ja –valtuustolle päätettäväksi ja hyväksyttäväksi
- valmistellaan Nokan asemakaavan muutos ja laajennus ehdotusvaiheeseen
- aloitetaan kaavoitussopimusmallin valmistelu
- aloitetaan maapoliittisen ohjelman päivitys kuntastrategian ja strategisen yleiskaavan periaatteiden pohjalta

- markkinoidaan kunnan rakennuspaikkoja siten, että kuntastrategian mukaiset tavoitteet täyttyvät
- osallistutaan seudullisesti tärkeiden työryhmien työskentelyyn (tekniset johtajat, liikenteen jory, seuturakenne-
tiimi, maakuntakaavoituksen neuvotteluryhmä, yms.)
- osallistutaan kunnan kannalta tärkeiden infra-hankkeiden työryhmien työskentelyyn (kevyen liikenteen väylän
hankeryhmä, kiinteän yhteyden hankeryhmä)
- perehdytetään uudet työntekijät palvelualueen eri tehtävien hoitoon
- varataan riittävät henkilöresurssit em. toimenpiteiden ja tavoitteiden toteuttamiseksi

Muutokset edelliseen talousarvioon:

Teknisiin palveluihin rekrytoidaan vakituiseen toimeen kiinteistöpäällikkö. Reitistöjen, taukotupien, liikunta-alueiden, museoalueen ja muiden yleisten alueiden suunnitteluun ja kehittämiseen rekrytoidaan määräaikainen projektisuunnit-
telija ajalle 1.1.2018 – 31.12.2019. Jokaiselle palvelualueelle rekrytoidaan palvelualueesihteerit.

Yhdyskuntapalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	4 664	7 500		7 700	7 700	7 700
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-87 263	-145 850	1 000	-177 886	-191 886	-191 886
TOIMINTAKATE	-82 599	-138 350	1 000	-170 186	-184 186	-184 186

Keskeiset toimenpiteet:

- avustetaan olemassa olevien yksityisteiden tiekuntia tieyksiköintien päivityksessä (-60 000 €)
- organisoidaan yksityisteiden talvikunnossapito kohtuullisella tasolla talvikaudella 2017-2018
- huolletaan ja kunnossapidetään kunnan hoitovastuulla olevia Huikun, Marjaniemen ja Sunikarin satamia siten,
että satamien ja niiden rakenteiden käyttö on turvallista ja vaivatonta
- selvitetään satamainvestointien avustusmahdollisuudet
- luonnon ja ympäristön kestävä kehityksen tukemiseksi ohjataan luonnossa ja yleisillä alueilla liikkuvia käyttä-
mään opastettuja reittejä huoltamalla, ylläpitämällä ja kehittämällä reitistöjä, liikunta-alueita, museoalueita sekä
muuta yleisiä alueita yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa
- huolehditaan yleisten alueiden (maatuvajäte, jäteasema, lentopaikka, kaatopaikka, tori, yms) siisteydestä ja ke-
hittämisestä resurssien mukaan
- osallistutaan yhtenä palvelualueena liikenneturvallisuussuunnitelman päivitykseen
- korostetaan tienpitäjälle seudullisesti tärkeän läpi saaren kattavan kevyen liikenteen väylän tarpeellisuutta koko
Hailuodon liikenneturvallisuuden kannalta.
- varataan riittävät henkilöresurssit em. toimenpiteiden ja tavoitteiden toteuttamiseksi

Muutokset edelliseen talousarvioon:

Varataan avustusraha (-60 000 €) olemassa olevien yksityisteiden tiekuntien tieyksiköinnin ajantasaistamiseen.

Rakennusvalvontapalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	10 485	15 000	-3 000	17 100	17 100	17 100
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-36 684	-11 100	-3 000	-17 100	-17 100	-17 100
TOIMINTAKATE	-26 199	3 900	-6 000			

Keskeiset toimenpiteet:

- osallistutaan seudullisten työryhmien toimintaan mm. yhteistyövaihtoehtojen tutkimisessa
- ollaan mukana kunnan kehittämishankkeissa resurssien mukaan
- turvataan kunnallinen toimivalta sekä kaavoitusasioissa että rakennuslupa-, suunnittelutarveratkaisu- ja poikkeamishakemuksista päätettäessä
- huolehditaan siitä, että lupaprosessit ovat joustavia ja lyhytkestoisia
- käynnistetään kunnan rakennusjärjestyksen päivitys

Muutokset edelliseen talousarvioon:

Ei muutoksia edellisvuoden talousarvion rakenteisiin tai toimintoihin.

Tilapalvelut**Tulosalueen sitovuus valtuustoon**

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ		1 561 889		644 119	644 119	597 679
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ		-1 432 348	43 752	-487 321	-474 821	-460 431
TOIMINTAKATE		129 541	-1 248	156 798	169 298	137 248

Keskeiset toimenpiteet:

- osallistutaan uuden kunnanviraston toimitilojen hankesuunnitteluun valitun toteutusvaihtoehdon mukaisesti
- pyritään pitämään vuokra-asuntojen taso ja käyttöaste mahdollisimman korkeana ja vuokrataso seudullisesti kohtuullisena
- valmistellaan sisäisten vuokrien sopimukset eri palvelualueiden rakennuksille
- huolehditaan koko teknisten palveluiden henkilöstön hyvinvoinnista, jaksamisesta ja kouluttautumisesta resurssien mukaan

Toiminnalliset tunnusluvut

	Tp – 2015	Tp – 2016	Ta – 2017	Ta - 2018
Yleinen kiinteistökustannus €/ht-m ² /kk	4,73	4,07	3,08	3,23
Vuokrahuoneistojen määrä	74	73	73	73
Vuokrahuoneistojen pinta-alat (ht-m ²)	3439	3243	3243	3243
Vuokrahuoneistojen käyttöaste-%	90,2	95,0	95,0	92,3
Vakinaisen henkilöstön lkm (htv)	4,6	4,6	4,6	6,1

Käyttöasteprosentti on määritetty 14.11.2017 lasketun tilanteen mukaan. Kiinteistökustannus laskettu TA730 Tilapalvelujen menojen mukaan ilman pääomavuokraa, hallinnon palkkakuluista kustannuksiin on laskettu 25 %. Väistötiloja ei ole huomioitu kiinteistökustannuksissa.

Sisäiset vuokrat

	Ta - 2017	Ta - 2018
Hallintopalvelut	569 914	573 309
Perusturvapalvelut	288 488	290 233
Sivistyspalvelut	469 102	471 959
Tekniset palvelut	20 341	20 464
Yhteensä	1 347 886	1 355 966

Sisäisiin vuokriin voi tulla muutoksia väistötiloihin siirtymisen yhteydessä.

Muutokset edelliseen talousarvioon:

Sisäiseen vuokraan on tehty indeksikorotukset. Menojen ja tuottojen suuri ero TA2017 → TA2018 johtuu rakenteellisesta muutoksesta, jolla pääomavuokrat tuloutetaan v. 2018 eri palvelualueilta suoraan kunnanhallitukselle. Väistötilojen ylläpito vuokra 30 000 € vuodelle 2018 ja 16 000 € vuodelle 2019 sisältyvät talousarvion 2018 ja taloussuunnitelman 2019 käyttötalousosaan. Vastaavat pääomavuokraosuudet sisältyvät kunnanhallituksen talousarvioon ja –suunnitelmaan.

Lämmöntuotantopalvelu**Tulosalueen sitovuus valtuustoon**

€	TP 2016	TA 2017	TA 2017 Muutos	TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	107 589	100 047		108 047	108 047	108 047
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-155 133	-77 932	-53 653	-110 986	-111 636	-111 636
TOIMINTAKATE	-47 544	22 115	-53 653	-2 939	-3 589	-3 589

Keskeiset toimenpiteet:

- hankkia haketta ja tuottaa lämpöenergiaa taloudellisesti, tehokkaasti ja häiriöttömästi kunnan omiin ja lämpösopimusten piirissä oleviin ulkopuolisiin kiinteistöihin
- varaudutaan sähkökatkoksiin ja hälytysten määrän vähentämiseen investoimalla varavoimaan
- varaudutaan haketoimituksiin investoimalla punnitus- ja kosteusmittauskalustoon
- päivitetään lämpöenergian hinta

Muutokset edelliseen talousarvioon:

- Rankavarastot haketetaan loppuun kesällä 2018. Jatkossa hake hankitaan MHY Oulun seudulta valmiina, ja
- hakkeesta maksetaan sen lämpöarvon mukaisesti (tekn. ltk 14.3.2017 § 7).

Investointi- ja rahoitusosa

7 Investoinnit

INVESTOINNIT €	TP2016	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
INVESTOINTITULOT					
Maa- ja vesialueet					
Maa-alueet		81 400	25 000	25 000	25 000
Marjaniemen sataman kunnostus			25 000		
Sunikarin sataman kunnostus					15 000
Rakennukset					
Kalahallin saneeraus			10 000		
Aineettomat hyödykkeet					
Asianhallintaohjelman päivittäminen		-34 000			
Maa- ja vesialueet					
Maa-alueet		-20 000	-50 000	-50 000	
Rakennukset					
Paloaseman laaj. ja k.talon vesikaton korj.					
Liikuntahallin vesikaton korjaus					
Ojavilikin asuntojen saneeraus inva-as.		-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Saarenkartanon muutostyöt / saneeraus		-20 000	-253 000	-423 000	
Taukotuvan uudisrakentaminen		0			
Kunnanviraston uudisrakennus		-30 000	-485 000	-440 000	
Kalahallin saneeraus		-40 000	-20 000		
Kirjaston julkisivujen saneeraus		-20 000			
Tukias. Juolukan huoneistojen saneeraus		-20 000	-10 000		
Halli 3, vesikaton uusiminen		-20 000			
Alakoulun saneeraus, suunnittelu					-15 000
Halli 2, vesikaton korjaus					-45 000
Hakevarasto					-50 000
Rivitalon rakentaminen					-300 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Kiinteistöjen liittäminen valok.verkkoon		-33 000			
Lämpölaitoksen varavoima ja laitteet			-48 000		
Liikunta-alueiden saneeraus		-30 000	-22 500	-22 500	
Marjaniemen sataman kunnostus			-100 000		
Sunikarin sataman kunnostus					-65 000
Viheralueiden rakentaminen			-50 000		
Kevyen liikenteen väylä SEO-Ailasto			-250 000	-250 000	
Koneet ja kalusto					
Investointitulot		81 400	60 000	25 000	40 000
Investointimenot		-282 000	-1 303 500	-1 200 500	-490 000
Investointiosa yhteensä		-200 600	-1 243 500	-1 175 500	-450 000

*) Tilinpäätöksen ja talousarvio 2017+muutokset mukaiset kaikki investoinnit esitetään kuuluvaksi summariveille. Kaikkia talousarviovuotta edeltäviä investointeja ei luetella tässä taulukossa.

Maa- ja vesialueet

Maa-alueet

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot			20 000	25 000	25 000	25 000
Menot			-480 000	-50 000	-50 000	
Netto			-460 000	-25 000	-25 000	25 000

Maa-alueiden hankinta tehdään yhtenäisiä rakennusalueita tavoitellen ja kaavoitusta tukien. Maanmyyntituottoja arvioidaan saatavan myytävistä rakennuspaikoista ja tonteista, joista kirjataan mahdollinen maan tasearvon ja myyntihinnan välinen erotus maa- ja metsätiloihin myyntivoitoksi. Maa-alueiden hankinnat ja myynnit päätetään erikseen kunnanhallituksessa.

Rakennukset

Ojavilikin asuntojen saneeraus inva-asunnoiksi

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot						
Menot			-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Netto			-15 000	-15 000	-15 000	-15 000

Muutetaan rivitalo Ojavilikin eli nk. vanhustentalon asuntoja esteettömiksi. Remontoimattomien asuntojen muuttaminen esteettömiksi inva-asunnoiksi tukee ikäihmisten kotona asumista. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Saarenkartanon muutostyöt/ saneeraus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot						
Menot	-1 156 000		-20 000	-253 000	-423 000	
Netto	-1 156 000		-20 000	-253 000	-423 000	

Saarenkartanon kiinteistön tiloihin on tullut uusia toimintoja. Rakennukseen siirtyneet työntekijät tarvitsevat uusia työtiloja. Asuntoja tulee muuttaa esteettömiksi ja wc-tilat tulee rakentaa jokaiseen asuinhuoneistoon. Merkittävä toiminnallinen muutos on tehostetun palveluasumisen asukkaiden toimintakyvyn heikentyminen siten, että erilaisten apuvälineiden ja sähköisten sänkyjen tarve aiheuttaa muutostarpeita mm. huonetiloissa ja WC-tiloissa. WC-tiloissa tulee olla mahdollista olla kahden auttamis- ja hoitotoimenpiteitä suorittamassa. Kulunvalvontaa tulee rakennuksen sisällä parantaa, hajuhaittoja vähentää ja lämmitykseen liittyviä ominaisuuksia parantaa. Lisäksi rakennettu piha-alue tarvitsee uusimista, esteettämiä rakenteita, varavoimaa sekä parkkipaikkoja lisää. Saneeraustyöt on jaettu vuosille 2018-2019. Kustannusarvio on alustavasti yhteensä 0,696 M€.

Sote ja maakuntauudistus ovat tulossa vuoden 2020 alusta alkaen. Sote -uudistuksen keskeinen tavoite on, että sosiaali- ja terveyspalvelut järjestetään ja tuotetaan integroidusti asukkaille. Maakunnat järjestävät ihmisille yhdenvertaiset sosiaali- ja terveyspalvelut koko maassa. Palvelut pitää tarjota lähellä niiden käyttäjiä, alueen asukkaiden tarpeiden mukaisesti. Tässä vaiheessa on tiedossa, että uudistuksen myötä kiinteistöt ovat ensimmäiset kolme vuotta vuokralla (2+1). Tänä aikana maakunta arvioi tarvitsemiensa kiinteistöjen tarpeen ja tekee päätöksiä siitä, mitkä kiinteistöt jatkavat vuokralla ja mistä kiinteistöistä luovutaan. On todennäköistä, että maakunta jatkaa sellaisten kiinteistöjen vuokraamista, jotka ovat kunnoltaan hyviä, kustannuksiltaan kohtuullisia ja tiloiltaan muunneltavissa kulloisenkin tarpeen mukaan.

Määrärahan tarve tarkentuu suunnitelmien edetessä ja määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Kunnanviraston uudisrakennus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot						
Menot	-955 000		-30 000	-485 000	-440 000	
Netto	-955 000		-30 000	-485 000	-440 000	

Kunnanviraston vanhassa osassa on havaittu sisäilmaongelmia, joiden seurauksena osa henkilöstöstä on siirtynyt väistötiloihin. Valtuuston päätöksen mukaisesti vanha kunnanvirasto puretaan ja tilalle rakennetaan uusi virastorakennus. Investointi toteutetaan vuosien 2018-2019 aikana. Väistötilat sekä kunnanviraston että perusturvan tarpeisiin vuokrataan 18 kuukaudeksi. Määräraha tarkentuu suunnitelmien edetessä ja määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Kalahallin saneeraus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot				10 000		
Menot			-40 000	-20 000		
Netto			-40 000	-10 000		

Kalahallin kylmiölaitteet saneerataan. Selvitetään investoinnin avustumahdollisuudet. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Tukiasunto Juolukan huoneistojen saneeraus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot						
Menot			-20 000	-10 000		
Netto			-20 000	-10 000		

Juolukan huoneistoista (3 kpl) kaksi saneerattiin v. 2017. Saneerataan kolmas huoneisto vuoden 2018 aikana. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Alakoulun saneeraus, suunnittelu

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot						
Menot						-15 000
Netto						-15 000

Varataan taloussuunnitelmaan suunnittelumääräraha vanhan alakoulun mahdollista saneerausta varten. Julkisivujen saneerauksella turvataan rakennuksen säilyminen. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Halli 2, vesikaton korjaus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot						
Menot						-45 000
Netto						-45 000

Varataan taloussuunnitelmaan määräraha halli 2:n vesikaton korjausta varten. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Hakehalli

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot						
Menot						-50 000
Netto						-50 000

Varataan taloussuunnitelmaan määräraha katoksen rakentamiselle hakkeen asianmukaista säilytystä varten. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Rivitalon rakentaminen

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot						
Menot	-600 000					-300 000
Netto	-600 000					-300 000

Varataan taloussuunnitelmaan määräraha uuden rivitalon rakentamista varten. Mahdollinen rakentaminen jakautuu kahdelle vuodelle 2020-2021. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Kiinteät rakenteet ja laitteet**Lämpölaitoksen varavoima ja laitteet**

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot						
Menot				-48 000		
Netto				-48 000		

Hankitaan lämpölaitokselle varavoimalaitteet, punnituskalusto ja kosteusmittauslaitteet. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Liikunta-alueiden saneeraus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot						
Menot			-30 000	-22 500	-22 500	
Netto			-30 000	-22 500	-22 500	

Kunnan liikunta-alueista urheilukenttä on rakennettu 1987, Hyypän valaistu hiihtolatu 1987, jääkiekkokaukalo/tennis-kenttä 1999 ja Kirkonkylän valaistu hiihtolatu 2003. Rakenteet vaativat vähintään peruskorjausta. Aloitetaan liikunta-paikkojen kehittäminen käynnistämällä pidemmän tähtäimen suunnittelutyö, suoritetaan välttämättömät korjaustoi-menpiteet ja teetetään reittitoimitus Hyypän hiihtoladulle. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Marjaniemen sataman kunnostus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot				25 000		
Menot		103 295		-100 000		
Netto		103 295		-75 000		

Varataan investointimääräraha myrskyssä rikkoutuneen aallonmurtajan korjaamiseksi ja väylän ruoppaamiseksi. Selvitetään investoinnin avustumahdollisuudet. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Sunikarin sataman kunnostus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot						15 000
Menot						-65 000
Netto						-50 000

Varataan investointimääräraha sataman väylämuutokselle ja uudelle pienelle laiturille. Selvitetään investoinnin avustumahdollisuudet. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Viheralueiden rakentaminen

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot						
Menot				-50 000		
Netto				-50 000		

Varaudutaan yleisten viheralueiden suunnitteluun ja rakentamiseen. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Kevyen liikenteen väylä SEO - Ailasto

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot						
Menot				-250 000	-250 000	
Netto				-250 000	-250 000	

Kevyen liikenteen väylän rakentaminen välille SEO-Ailasto MALPE -hankkeena. Kokonaiskustannusarvio 1 M€, kunnan rahoitusosuus 50 %. Vastuuhenkilönä toimii kunnanjohtaja.

Koulun kalusteet

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot						
Menot				-10 000		
Netto				-10 000		

Kalusteita palvelualueesihteerin tilan ja luokkatilojen kalustamiseen.

8 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA		TA2017 + muutos		TA2018		TS2019		TS2020
TOIMINNAN RAHAVIRTA								
VUOSIKATE	425 066,00		239 394,00		527 022,00		73 135,00	
TULORAAHOITUKSEN KORJAUSET		425 066,00		266 794,00		527 022,00		73 135,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA								
INVESTOINTIMENOT (-)	-147 138,77		-1 303 500,00		-1 200 000,00		-490 000,00	
RAHOITUSOSUUDET								
INVESTOINTIMENOIHIN (+)								
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN								
LUOVUTUSTULOT (+)	58 912,00	-88 226,77	498 299,00	-805 201,00	25 000,00	-1 175 000,00	40 000,00	-450 000,00
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		336 839,23		-538 407,00		-647 978,00		-376 865,00
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA								
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET								
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYKSET (+)	0,00	0,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET								
PITKÄAikaisten Lainojen Lisäys (+)			800 000,00		900 000,00		650 000,00	
PITKÄAikaisten Lainojen Vähennys (-)	-270 000,00		-275 000,00		-275 000,00		-275 000,00	
LYHYTAikaisten Lainojen Muutos (+)/(-)	-12 500,00	-282 500,00		525 000,00		625 000,00		375 000,00
Vaik. Maksuvalmiuteen		54 339,23		6593,00		-2 978,00		18 135,00

Rahoituslaskelmaan kootaan tuloslaskelma- ja investointiosan tuottojen ja kulujen aiheuttama rahavirta. Lisäksi rahoituslaskelmaan merkitään lainakannan muutokset.

Toiminnan rahavirta osoittaa budjetoidun tulorahoituksen määrän, joka on tilivuotena käytettävissä investointien rahoittamiseen, pääomasijoituksiin ja pääoman palautuksiin sekä maksuvalmiuden vahvistamiseen. Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittojen erotuksesta.

Lainamäärä vuoden loppuun 2017 on 2.245 €/asukas

Tytäryhteisöt

9 Hailuodon vesihuolto Oy

TULOSLASKELMA Ulkoinen	TP2016	TA2017 +muutos	TALOUSARVIO 2018	TS2019	TS2020
Tulot					
Vesi- ja jätevesimaksut		254 310	273 430		
Muut tuotot		13 000	570		
Liikevaihto	273 342	267 310	274 000		
Liiketoiminnan muut tuotot		0			
Menot					
Materiaalit ja palvelut		-26 800	-29 500		
Henkilöstökulut		-48 390	-57 740		
Poistot ja arvonalenemiset		-87 500	-84 500		
Liiketoiminnan muut kulut		-91 610	-86 546		
Liikevoitto	-22 182	13 010	-10 516		
Rahoitustuotot ja kulut		-400	200		
Voitto/tappio ennen sat.eriä		12 610	-10 660		
Tilikauden tulos	-22 388	12 610	-10 666		
TALOUDEN TUNNUSLUVUT					
Omavaraisuusaste, %	8,5				
Sijoitetun pääoman tuotto -%	-5,0				
Henkilöstö, lkm	1				

